

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Όνοματεπώνυμα Φοιτητών

Τσαγγάρης Ησ. Νικόλαος Α.Μ.: 9792
Χαρτοφύλακας Κ. Ανδρέας Α.Μ.: 10034

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Νέες Εταιρικές Μορφές και Οικονομική Ανάπτυξη στην Ελλάδα Μετά
το 2010»

Επιβλέπων: Θ. Β. Σταματόπουλος

Ηράκλειο
Απρίλιος, 2016

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ABSTRACT.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	8
ΝΕΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ – ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	8
1.1 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.....	8
1.2 ΊΔΡΥΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	11
1.3 ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ Ι.Κ.Ε.	13
1.4 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΣΤΗΝ Ι.Κ.Ε.....	15
1.5 ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΈΛΕΓΧΟΣ Ι.Κ.Ε.....	16
1.6 ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.....	17
1.7 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ Ι.Κ.Ε.	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	20
ΝΕΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	20
2.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	20
2.2 ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	21
2.3 ΠΟΡΟΙ, ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΕΡΔΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΟΕΛΑΦΡΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	22
2.4 ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	26
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	26
3.1 Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	26
3.2 Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	29
3.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	30
3.4 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	44
ΚΡΙΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	44
4.1 ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ.....	44
4.2 Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	48
4.3 ΕΜΠΕΙΡΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ.....	66
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	75
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	77

Περιεχόμενα Πινάκων & Διαγραμμάτων

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΔΕΙΚΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ: Ε.Ε.-27, ΕΥΡΩΖΩΝΗ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ,	44
2014-2015	44
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ ΤΟΥΣ, (ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015).....	45
ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΒΑΣΗ	45
(ESA 2010 - % ΣΤΟ ΑΕΠ)	45
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, 1998-2015	47
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	50
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	51
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ	52
2006-2014	52
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7: ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΡΧΙΚΩΝ ΣΤΑΔΙΩΝ ΩΣ % ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ, 2003- 2015	53
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8: ΛΟΓΟΙ ΔΙΑΚΟΠΗΣ Η ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (2014)	54
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (% ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ).....	57
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10: ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: ΚΑΛΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ (% ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ)	58
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11: ΦΟΒΟΣ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ (% ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ)	59
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΘΙΕΡΩΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ...	61
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΚΑΘΙΕΡΩΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ, ΕΛΛΑΔΑ	62
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ.....	63
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΤΗΣΙΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΚΑΘΙΕΡΩΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ, 2006-2014	64
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ,	65
2011-2016	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ,	66
2011-2016	66

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο σκοπός αυτής της πτυχιακής εργασίας είναι να παρουσιάσει και να αναλύσει τις νέες εταιρικές μορφές που θεσπίστηκαν τα τελευταία χρόνια και συγκεκριμένα μετά το 2010, καθώς επίσης και την οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας.

Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την εκπόνηση της εργασίας είναι η βιβλιογραφική ανασκόπηση. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση δεν περιορίστηκε αποκλειστικά και μόνο σε βιβλία και άρθρα, αλλά χρησιμοποιήθηκαν νόμοι και ηλεκτρονικές πηγές, μέσω των οποίων αποκτήθηκαν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με το θέμα.

Μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης προέκυψε ότι μετά το 2010 θεσπίστηκαν δύο νέες εταιρικές μορφές. Η πρώτη είναι Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία και η δεύτερη είναι η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση. Ιδίως η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία από την θέσπιση της το 2012 και μετά, έχει ήδη προσελκύσει μεγάλο αριθμό επιχειρηματικών οι οποίοι στρέφονται στην συγκεκριμένη εταιρική μορφή λόγω της πληθώρας των πλεονεκτημάτων που προσφέρει.

Όσον αφορά το δεύτερο κομμάτι της εργασίας που σχετίζεται με την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, τα ευρήματα δείχνουν ότι λόγω της ύφεσης που πλήττει την Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, η οικονομία αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα παρά τις δημοσιονομικές προσαρμογές. Οι σχετικοί οικονομικοί δείκτες δεν ανταπεξέρχονται στους κατά καιρούς τιθέμενους στόχους και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ανεργίας, την συρρίκνωση του ΑΕΠ και την αύξηση του δημόσιου χρέους, γεγονότα που τα τελευταία χρόνια δημιουργούν ένα φαύλο κύκλο.

Κατά την εκπόνηση της εργασίας η δυσκολία που αντιμετωπίστηκε σχετιζόταν ως επί το πλείστον με τις υπάρχουσες τροποποιήσεις της νομοθεσίας, οι οποίες σχετιζόνταν με τις νέες εταιρικές μορφές. Αυτό οδήγησε σε μια πιο διεξοδική μελέτη με απώτερο στόχο στην εργασία να περιέχονται οι πληροφορίες και τα στοιχεία τα οποία υφίστανται στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

ABSTRACT

Entrepreneurship was and will be one of the most important features of the Greek economy, especially during a recession is a stimulus for economic growth. Within these frameworks, the present work deals with the issue of new corporate forms and the Greek economy.

The first chapter detailing the Private Capital Company, the second chapter Social Cooperative Enterprise. The third chapter of the work of economic growth and entrepreneurship, and analyzes the concept of entrepreneurship and innovation, the contribution of entrepreneurship and its relationship with economic development, as well as measures taken to promote entrepreneurship.

The fourth and final chapter addresses the crisis Greek sovereign debt and corporate organization as a development factor. The first section lists statistics about the Greek economy, while the second unit no information on the development of entrepreneurship after 2010.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η επιχειρηματικότητα ήταν και θα είναι ένα από τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας, ιδίως κατά την περίοδο ύφεσης που αποτελεί το έναυσμα για την οικονομική ανάπτυξη. Η κρίση δημοσίου χρέους που έπληξε την Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έφερε στην επιφάνεια χρόνια προβλήματα που προϋπήρχαν και σχετίζονταν τόσο με τους μηχανισμούς λειτουργίας, όσο και με την επιχειρηματικότητα.

Όσον αφορά την επιχειρηματικότητα, μέχρι πριν το 2012 οι διαδικασίες για την σύσταση μιας νέας επιχείρησης πέρα από το αρχικό κεφάλαιο που απαιτούνταν, συνοδεύονταν και από χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες που δυσχέραιναν το όλο εγχείρημα. Μετά το 2010 θεσπίστηκαν δύο νέες εταιρικές μορφές η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.) και η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, με απώτερο σκοπό την διευκόλυνση δημιουργίας μια επιχείρησης.

Μέσω της Κοινωνικής Επιχείρησης σκοπός είναι να καλυφθεί η ανικανοποίητη ζήτηση σε κοινωνικές παροχές, καθώς επίσης και η αντιμετώπιση του προβλήματος της εργασιακής ενσωμάτωσης.

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία προσφέρει λύση για όσους επιθυμούν να προβούν στην έναρξη μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας χωρίς να διαθέτουν συγκεκριμένο αρχικό κεφάλαιο, και σε γρήγορο χρονικό διάστημα μέσω της Υπηρεσίας μιας Στάσης. Η Ι.Κ.Ε. είναι μια ευέλικτη μορφή εταιρείας, προσφέροντας αρκετά πλεονεκτήματα έναντι των άλλων εταιρικών μορφών.

Μετά το 2010 έχουν υπάρξει πολλές ανατροπές και εξελίξεις που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα. Στα πλαίσια του προγράμματος GEM, κάθε χρόνο το ΙΟΒΕ παρουσιάζει την εξέλιξη της ελληνικής επιχειρηματικότητας, μέσω των επιμέρους δεικτών που συνδέονται με αυτή. Πρόκειται για δείκτες που αποτυπώνουν το γενικό επιχειρηματικό κλίμα στις χώρες που συμμετέχουν, ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζουν μέσω της έρευνας τις απόψεις των επιχειρηματιών (νέων και

παλαιότερων), σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις της οικονομίας οι οποίες και επηρεάζουν άμεσα τις επιχειρήσεις.

Το πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζει αναλυτικά την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, ενώ το δεύτερο κεφάλαιο την Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση. Το τρίτο κεφάλαιο της εργασίας αφορά την οικονομική ανάπτυξη και την επιχειρηματικότητα, αναλύεται η έννοια της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, η συμβολή της επιχειρηματικότητας και η σχέση της με την οικονομική ανάπτυξη, καθώς επίσης μέτρα τα οποία έχουν ληφθεί για την προώθηση της επιχειρηματικότητας.

Το τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο αφορά την κρίση ελληνικού δημόσιου χρέους και την εταιρική οργάνωση ως παράγοντας ανάπτυξης. Στην πρώτη ενότητα παρατίθενται στατιστικά στοιχεία σχετικά με την ελληνική οικονομία, ενώ στην δεύτερη ενότητα υπάρχουν στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη της επιχειρηματικότητας μετά το 2010.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΝΕΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ – ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

1.1 Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία

Μια νέα εταιρική μορφή θεσπίστηκε με τον Νόμο 4072/2012 και συγκεκριμένα με τα άρθρα 43 έως και 120, αυτή η εταιρική μορφή ονομάζεται Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.). Πρόκειται για μια εταιρική μορφή που λειτουργεί ως ενδιάμεσος κρίκος των μικρών και μεγάλων εταιρειών, παρουσιάζοντας αρκετές ομοιότητες με την Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε).

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία προέκυψε ως εξελικτικός τύπος εταιρείας στα πλαίσια αναμόρφωσης του εταιρικού δικαίου που προχωρούν τα τελευταία χρόνια οι Ευρωπαϊκές νομοθεσίες καθώς και από την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης να εισαγάγει έναν Ευρωπαϊκό τύπο «ιδιωτικής» εταιρείας ο οποίος προορίζεται για την μικρομεσαία επιχείρηση (Societas Private Europaea).

Ο πλησιέστερος εταιρικός τύπος στην ΙΚΕ στην Ελλάδα είναι αυτός της Ε.Π.Ε. και η σχετική του νομοθεσία (Νόμος 3190/1955) εξακολουθεί να ισχύει σχεδόν αναλλοίωτη, χωρίς να υπάρχει προσαρμογή στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς, που απαιτούν μείωση του κόστους λειτουργίας των επιχειρήσεων και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Μετά το 2010 έχουν υπάρξει κάποιες τροποποιήσεις προς αυτή την κατεύθυνση οι οποίες αναφέρονται σε επόμενη ενότητα της παρούσας εργασίας.

Ο εταιρικός τύπος της Ι.Κ.Ε. εισήχθη με σκοπό την αντικατάσταση μακροπρόθεσμα της Ε.Π.Ε., καθότι με τις νέες διατάξεις δινόταν η δυνατότητα στις υφιστάμενες Ε.Π.Ε. να μετατραπούν σε Ι.Κ.Ε. μέχρι 31-12-2013. Επιπλέον σκοπός της θέσπισης της Ι.Κ.Ε. είναι να αποτελεί τον ενδιάμεσο εταιρικό τύπο μεταξύ των προσωπικών εταιριών και της ανώνυμης εταιρείας, που θα συστήνεται και θα λειτουργεί με το μικρότερο δυνατό κόστος (Εγκύκλιος Κ2-4113, 8/6/2012).

Βασικά χαρακτηριστικά της Ι.Κ.Ε. είναι η προσαρμοστικότητα της, η ευελιξία της και η χρηστικότητα της, ενώ παράλληλα παρέχει μεγάλη ελευθερία των διατάξεων του καταστατικού της. Η κυριότερη πρωτοτυπία των διατάξεων της Ι.Κ.Ε. είναι η

διεύρυνση των δυνατών εισφορών που επιτρέπει πολλούς τρόπους συνδρομής στην κοινή προσπάθεια για την λειτουργία της εταιρείας (Φαρσαρώτας & Σπάτουλας, 2015).

Η Ι.Κ.Ε. είναι κεφαλαιουχική εταιρεία, δηλαδή από τη μια μεριά διαθέτει κεφάλαιο και από την άλλη περιορισμένη ευθύνη των εταίρων της για τα χρέη της εταιρείας, και έχει νομικό πρόσωπο. Πρόκειται για εμπορική εταιρεία ακόμα και στην περίπτωση που ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση. Σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 43 του Νόμου 4072/2012, απαγορεύεται στην ιδιωτική εταιρεία η άσκηση επιχείρησης για την οποία έχει οριστεί από το νόμο αποκλειστικά άλλη εταιρική μορφή, όπως π.χ. οι τραπεζικές, ασφαλιστικές, αθλητικές, αμοιβαίων κεφαλαίων κ.ά..

Σημαντικό στοιχείο αυτής της εταιρικής μορφής είναι ότι για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της, εκτός τις περιπτώσεις που υπάρχουν εγγυητικές εισφορές όπου ακολουθούνται οι διατάξεις του άρθρου 79 του Νόμου 4072/2012.

Ο Νόμος 4072/2012 όριζε ότι η Ι.Κ.Ε. έχει κεφάλαιο τουλάχιστον ένα ευρώ (1€), η διάταξη αυτή καταργήθηκε μετά την ψήφιση του Νόμου 4155/2013 (άρθρο 11, παράγραφος 1) και πλέον το κεφάλαιο μπορεί να είναι και μηδενικό.

Όσον αφορά την επωνυμία της Ι.Κ.Ε. μπορεί να σχηματιστεί είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων, είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης που ασκεί, ή από μια φανταστική επωνυμία. Όμως σε κάθε περίπτωση στην επωνυμία της θα πρέπει να περιέχονται ολογράφως οι λέξεις «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία» ή η συντομογραφία «Ι.Κ.Ε.». Αν η εταιρεία ανήκει σ' ένα μόνο άτομο, τότε στην επωνυμία θα πρέπει να αναγράφεται και η λέξη Μονοπρόσωπη.

Η έδρα της Ι.Κ.Ε. βρίσκεται στο δήμο που αναφέρεται στο καταστατικό της, να σημειωθεί ότι δεν είναι υποχρεωτικό η πραγματική έδρα της Ι.Κ.Ε. να βρίσκεται στην Ελλάδα (Αρ. 45, παρ. 3, Νόμος 4072/2012). Καθώς επίσης οποιαδήποτε Ι.Κ.Ε. μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία ή άλλες μορφές δευτερεύουσας εγκατάστασης σε άλλες περιοχές της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

Στην περίπτωση που οι ιδρυτές επιθυμούν να μεταφέρουν την καταστατική έδρα της Ι.Κ.Ε. σε άλλη χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, αυτό δεν συνεπάγεται και την λύση της εταιρείας, αν και εφόσον η χώρα αυτή αναγνωρίζει τη μεταφορά και τη συνέχιση της νομικής προσωπικότητας.

Για να γίνει η μεταφορά της καταστατικής έδρας ο διαχειριστής καταρτίζει έκθεση, στην οποία εξηγούνται λεπτομερώς οι συνέπειες της μεταφοράς τόσο για τους εταίρους, όσο για τους δανειστές και τους εργαζομένους. Στη συνέχεια η εν λόγω έκθεση, μαζί με οικονομικές καταστάσεις μεταφοράς της έδρας, καταχωρούνται στο Γ.Ε.ΜΗ, και από κει και πέρα τίθενται στη διάθεση των εταίρων, των δανειστών και των εργαζομένων. Υποχρεωτικά μετά την δημοσίευση πρέπει να παρέλθει χρονικό διάστημα δυο μηνών για την λήψη της απόφασης μεταφοράς. Η μεταφορά της καταστατικής έδρας αποφασίζεται ομόφωνα από τους εταίρους. Όμως η αρμόδια Υπηρεσία καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. έχει το δικαίωμα απόρριψης της αίτησης καταχώρισης της μεταφοράς για λόγους δημόσιου συμφέροντος.

Η διάρκεια λειτουργίας μια Ι.Κ.Ε. είναι ορισμένου χρόνου, ο οποίος μπορεί να ορίζεται στο καταστατικό, εάν όμως δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη τότε εφαρμόζεται το άρθρο 46 του Νόμου 4072/2012, σύμφωνα με το οποίο η διάρκεια της Ι.Κ.Ε. είναι δώδεκα (12) χρόνια από την σύσταση της. Μετά το τέλος των δώδεκα χρόνων ή της διάρκειας λειτουργίας που ορίζεται από το καταστατικό, η διάρκεια λειτουργίας μπορεί να παραταθεί με απόφαση των εταίρων.

Ειδική αναφορά υπάρχει στον Νόμο 4072/2012 για την εταιρική διαφάνεια της Ι.Κ.Ε.. Σε διάστημα ενός μήνα από την σύσταση της θα πρέπει η Ι.Κ.Ε. να έχει εταιρική ιστοσελίδα, στην οποία θα πρέπει ο διαχειριστής της εταιρείας να φροντίσει να αναφέρονται η επωνυμία της, το εταιρικό κεφάλαιο, το συνολικό ποσό των εγγυητικών εισφορών, η έδρα, η ακριβής διεύθυνση, τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των εταίρων, με την κατηγορία εισφορών του καθενός, το πρόσωπο που έχει οριστεί ως διαχειριστής, καθώς επίσης και αν η εταιρεία βρίσκεται υπό εκκαθάριση. Η εταιρική ιστοσελίδα πρέπει να καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ., αν Ι.Κ.Ε. δεν διαθέτει εταιρική ιστοσελίδα τότε θα πρέπει υποχρεωτικά να αποστέλλει δωρεάν όλες τις πληροφορίες που προαναφέρθηκαν, σε όποιον της ζητήσει.

1.2 Ίδρυση Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας

Η ίδρυση της Ι.Κ.Ε. μπορεί να γίνει από ένα ή περισσότερα πρόσωπα, ή μπορεί να καταστεί μονοπρόσωπη κατά την πορεία της λειτουργίας της. Σε περίπτωση μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε. το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα μέσω του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.).

Η πράξη ίδρυσης της εταιρείας καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο που πρέπει να περιέχει το καταστατικό, αυτό αποτελεί ένα από τα πλεονεκτήματα της Ι.Κ.Ε.. Σε περίπτωση που για την ίδρυση της Ι.Κ.Ε. εισφέρονται περιουσιακά στοιχεία, αν το επιβάλλει ειδική διάταξη του νόμου, τότε το έγγραφο ίδρυσης της εταιρείας συντάσσεται από συμβολαιογράφο, ή μπορούν οι ίδιοι οι ιδρυτές να επιλέξουν το έγγραφο ίδρυσης της εταιρείας να είναι συμβολαιογραφικό. Το καταστατικό της Ι.Κ.Ε. πρέπει να περιέχει:

- Το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση κατοικίας και την τυχόν ηλεκτρονική διεύθυνση των εταίρων.
- Την εταιρική επωνυμία.
- Την έδρα της εταιρείας.
- Τον εταιρικό σκοπό.
- Την ιδιότητα της εταιρείας ως Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία.
- Τις εισφορές των εταίρων κατά κατηγορία εισφορών και την αξία τους, καθώς και το κεφάλαιο της εταιρείας.
- Το συνολικό αριθμό των εταιρικών μεριδίων.
- Τον αρχικό αριθμό των μεριδίων κάθε εταίρου και το είδος της εισφοράς που τα μερίδια αυτά εκπροσωπούν.
- Τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας.
- Τη διάρκεια της εταιρείας.

Η διαδικασία για την ίδρυση μιας Ι.Κ.Ε. είναι απλή, όπως ορίζει με το άρθρο 5Α του Νόμου 3853/2010, οι συμβαλλόμενοι ή ο μοναδικός ιδρυτής ή το πρόσωπο που είναι νόμιμα εξουσιοδοτημένο για την ίδρυση της εταιρείας, προβαίνουν ενώπιον της «Υπηρεσία Μιας Στάσης», στις παρακάτω ενέργειες:

-
- Καταθέτουν το έγγραφο σύστασης της εταιρείας. Το έγγραφο αυτό περιβάλλεται τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου αν το επιβάλλει ειδική διάταξη νόμου, αν εισφέρονται στην εταιρεία περιουσιακά στοιχεία, για τη μεταβίβαση των οποίων απαιτείται ο τύπος αυτός, ή αν επιλέγεται από τα μέρη.
 - Υποβάλλουν υπογεγραμμένη αίτηση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ.
 - Υποβάλλουν αίτηση για την καταχώριση της επωνυμίας στο οικείο επιμελητήριο και για την εγγραφή της εταιρείας ως μέλους σε αυτό.
 - Καταβάλλουν το γραμμάτιο ενιαίου κόστους σύστασης εταιρείας.
 - Υποβάλλουν δήλωση για το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου και εξοφλούν άμεσα το φόρο που αναλογεί.
 - Υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση για τη διεύθυνση της εταιρείας.
 - Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου.

Από την στιγμή κατάθεσης όλων των απαιτούμενων εγγράφων στην Υπηρεσία μιας Στάσης, η διεκπεραίωση των απαιτούμενων εργασιών για την σύσταση της Ι.Κ.Ε. πραγματοποιείται από την Υπηρεσία μιας Στάσης. Όπως αναφέρει το άρθρο 5Α του Νόμου 3853/2010 αν από τον έλεγχο όλων των απαραίτητων εγγράφων και δικαιολογητικών προκύψει ότι η αίτηση, ή τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά ή το έγγραφο σύστασης δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας, οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να προβούν εγγράφως στις αναγκαίες διευκρινίσεις, διορθώσεις ή συμπληρώσεις μέσα σε δύο εργάσιμες, ή εφόσον δικαιολογείται από τις περιστάσεις, σε δέκα εργάσιμες ημέρες από τη λήψη της σχετικής πρόσκλησης.

Η σύσταση της Ι.Κ.Ε. γίνεται με εγγραφή της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ. Επίσης στο Γ.Ε.ΜΗ. πρέπει να υποβάλλονται και τυχόν τροποποιήσεις του καταστατικού. Υπάρχουν περιπτώσεις που η Ι.Κ.Ε., που έχει εγγραφεί στο Γ.Ε.ΜΗ., μπορεί να κηρυχτεί άκυρη, και αυτό συμβαίνει όταν:

- Συστήθηκε χωρίς έγγραφο.
- Στο καταστατικό της εταιρείας δεν αναφέρεται η επωνυμία, ο σκοπός ή το ύψος του κεφαλαίου της εταιρείας.

-
- Ο σκοπός της εταιρείας είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη.
 - Ο μοναδικός ιδρυτής ή όλοι οι ιδρυτές δεν είχαν ικανότητα για δικαιοπραξία όταν υπέγραψαν την πράξη σύστασης της εταιρείας, εκτός αν εντός της ετήσιας προθεσμίας ένας από αυτούς κατέστη ικανός και ενέκρινε τη σύσταση της εταιρείας.

Σύμφωνα με το άρθρο 54 του Νόμου 4072/2012, το οποίο αναφέρεται στην ευθύνη των ιδρυτών, «οι ιδρυτές που συναλλάχθηκαν με τρίτους στο όνομα της εταιρείας πριν από τη σύστασή της ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον. Ευθύνεται όμως, μόνη η εταιρεία για τις πράξεις που έγιναν κατά το διάστημα αυτό αν μέσα σε τρεις μήνες από τη σύστασή της ανέλαβε με πράξη του διαχειριστή τις σχετικές υποχρεώσεις».

Ένας ή περισσότεροι από τους ιδρυτές ορίζονται ως διαχειριστές στην Ι.Κ.Ε., ενώ όλοι οι ιδρυτές λαμβάνουν αποφάσεις για τις εταιρικές υποθέσεις.

1.3 Εταιρικές Εισφορές για την Ι.Κ.Ε.

Ένα ακόμα σημαντικό πλεονέκτημα της Ι.Κ.Ε. το οποίο παρέχει μεγάλη ευελιξία στους ιδρυτές της, είναι οι εταιρικές εισφορές που μπορεί να είναι τριών ειδών: κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές. Κάθε εταιρικό μερίδιο εκπροσωπεί ένα μόνο είδος εισφοράς. Ο αριθμός των μεριδίων του κάθε εταίρου είναι ανάλογος προς την αξία της εισφοράς του. Επομένως δεν είναι απαραίτητο το κάθε άτομο που θα θέλει να εισέλθει στην εταιρεία να διαθέτει αποκλειστικά και μόνο χρηματικό κεφάλαιο.

Οι «κεφαλαιακές εισφορές» αποτελούν εισφορές σε μετρητά ή σε είδος που σχηματίζουν το κεφάλαιο της εταιρείας. Κεφαλαιακές εισφορές σε είδος επιτρέπονται μόνο αν στο εισφερόμενο στοιχείο ή στοιχεία μπορεί να γίνει χρηματική αποτίμηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 8 παράγραφο 5 του Νόμου 2190/1920. Το κεφάλαιο πρέπει να καταβληθεί ολοσχερώς κατά την ίδρυση της εταιρείας ή κατά την αύξηση του κεφαλαίου. Αύξηση ή μείωση του αριθμού των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές μπορεί να γίνει μόνο με αύξηση ή μείωση κεφαλαίου.

Όπως αναφέρει το άρθρο 77 του Νόμου 4072/2012, για την ίδρυση της Ι.Κ.Ε. πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένα εταιρικό μερίδιο που να εκπροσωπεί κεφαλαιακή εισφορά. Αν λόγω ακύρωσης μεριδίων δεν υπάρχουν πλέον μερίδια που να αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές, η εταιρεία οφείλει, είτε να ορίσει πρόσωπο, εταίρο ή τρίτο, που θα εξαγοράσει ένα τέτοιο μερίδιο, πριν αυτό ακυρωθεί, είτε να αυξήσει το κεφάλαιό της μέσα σε ένα μήνα από την ακύρωση. Παράλειψη της αύξησης αποτελεί λόγο δικαστικής λύσης της εταιρείας με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

Σύμφωνα με το άρθρο 78 του Νόμου 4072/2012, οι «εξωκεφαλαιακές εισφορές» είναι παροχές που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς, όπως απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών. Οι παροχές αυτές πρέπει να εξειδικεύονται στο καταστατικό και εκτελούνται για ορισμένο ή αόριστο χρόνο. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι αν κάποιος από τους ιδρυτές δεν έχει κεφαλαιακή εισφορά (χρήματα), μπορεί να συμμετάσχει στην εταιρεία προσφέροντας τις υπηρεσίες του για όσο χρονικό διάστημα οριστεί στο καταστατικό. Η αξία των εισφορών αυτών που αναλαμβάνονται, είτε κατά τη σύσταση της εταιρείας είτε και μεταγενέστερα, καθορίζεται στο καταστατικό.

Στις περιπτώσεις ακύρωσης εταιρικών μεριδίων λόγω εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου, καθώς και στην περίπτωση αναγκαστικής εκποίησης εταιρικών μεριδίων ο εταίρος που δεν έχει παράσχει πλήρως την εξωκεφαλαιακή εισφορά του, οφείλει να καταβάλει στην εταιρεία σε μετρητά το μέρος των παροχών που δεν εκτέλεσε. Η αξία των παροχών αντιστοιχεί στην εισφορά, όπως προσδιορίστηκε στο καταστατικό.

Ως «Εγγυητικές εισφορές» είναι εισφορές που συνίστανται στην ανάληψη ευθύνης έναντι των τρίτων για τα χρέη της εταιρείας μέχρι το ποσό που ορίζεται στο καταστατικό. Ο εταίρος που παρέχει εγγυητική εισφορά θεωρείται ότι δηλώνει υπεύθυνα ότι είναι σε θέση και ότι θα καταβάλει κάθε προσπάθεια, ώστε να είναι σε θέση κατά πάντα χρόνο, να προβεί στις καταβολές των χρεών της εταιρείας μέχρι το ποσό που έχει προσδιοριστεί στο καταστατικό. Η αξία κάθε εγγυητικής εισφοράς που

καθορίζεται στο καταστατικό, δεν μπορεί να υπερβαίνει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ποσού της ευθύνης.

Στις περιπτώσεις ακύρωσης εταιρικών μεριδίων λόγω εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου, καθώς και αναγκαστικής εκποίησης εταιρικών μεριδίων, ο εταίρος που δεν έχει καταβάλει πλήρως το ποσό της ευθύνης του από εγγυητική εισφορά, εξακολουθεί να είναι υπόχρεος προς τους τρίτους για την καταβολή των χρεών της εταιρείας που γεννήθηκαν πριν από την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. των γεγονότων αυτών, για διάστημα τριών (3) ετών μετά την καταχώριση αυτή (Αρ. 79, παρ. 6, Νόμος 4072/2012).

Η επιστροφή των κεφαλαιακών εισφορών πριν από τη λύση της εταιρείας επιτρέπεται μόνο εάν γίνει μείωση κεφαλαίου. Δεν επιτρέπεται επιστροφή των λοιπών εισφορών ή απαλλαγή των εταίρων από τις υποχρεώσεις που ανέλαβαν με τις εισφορές αυτές.

Όμως και στην περίπτωση που κάποιος εταίρος έχει εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά έχει δικαίωμα βάσει νόμου να εξαγοράσει τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει, μετατρέποντας τα μερίδιά του σε μερίδια κεφαλαιακής εισφοράς και καταβάλλοντας στην εταιρεία υπό μορφή αύξησης κεφαλαίου για την μεν εξωκεφαλαιακή εισφορά ποσό ίσο με την αξία της εισφοράς του, όπως ορίσθηκε στο καταστατικό, για την δε εγγυητική εισφορά το πλήρες ποσό της ευθύνης του. Αν οι υποχρεώσεις αυτές έχουν εν μέρει εκπληρωθεί, το καταβλητέο ποσό ορίζεται από την εταιρεία αναλογικά.

Ανεξάρτητα από το είδος εισφοράς και τα εταιρικά μερίδια που έχουν στην κατοχή τους, όλοι οι εταίροι έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις στην Ι.Κ.Ε., εκτός αν ορίζεται κάτι άλλο από τον νόμο ή από το καταστατικό (Αρ. 94, Νόμος 4072/2012).

1.4 Μεταβίβαση Εταιρικών Μεριδίων στην Ι.Κ.Ε.

Στην Ι.Κ.Ε. προσφέρεται μεγάλη ελευθερία όσον αφορά την μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων, το γεγονός αυτό προσφέρει μεγάλη ευελιξία δεδομένου ότι η

μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων μπορεί να γίνει είτε ο εταίρος βρίσκεται εν ζωή, είτε λόγω θανάτου του.

Εταίρος με μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά, που δεν έχει εξ ολοκλήρου καταβληθεί, δεν επιτρέπεται να μεταβιβάσει τα μερίδιά του, όμως έχει την δυνατότητα όπως προαναφέρθηκε να μετατρέψει τα μερίδια του σε κεφαλαιακή εισφορά και στην συνέχεια να προβεί στην μεταβίβαση τους.

Όταν ο εταίρος είναι εν ζωή, τότε η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων γίνεται εγγράφως και γνωστοποιείται στην εταιρεία και στους υπόλοιπους εταίρους. Βέβαια βάσει νόμου (4072/2012) το καταστατικό μπορεί να αποκλείει ή να περιορίζει τη μεταβίβαση ή επιβάρυνση των μεριδίων εν ζωή. Μπορεί επίσης να προβλέπει δικαίωμα προτίμησης των λοιπών εταίρων, αν κάποιος εταίρος προτίθεται να μεταβιβάσει μερίδιά του, καθώς και δικαίωμα της εταιρείας να υποδεικνύει εταίρο ή τρίτο για εξαγορά των μεριδίων, που πρόκειται να μεταβιβασθούν, αντί πλήρους τιμήματος που προσδιορίζει το δικαστήριο, εκτός αν τα μέρη συμφωνούν στο ύψος του ή το καταστατικό ορίζει τον τρόπο προσδιορισμού του.

Όπως προβλέπει το άρθρο 85 του Νόμου 4072/2012, σε περίπτωση θανάτου τα εταιρικά μερίδια μεταβιβάζονται στον κληρονόμο. Παρ' όλα αυτά στο καταστατικό της Ι.Κ.Ε. μπορεί να ορίζεται ότι σε περίπτωση θανάτου, τα εταιρικά μερίδια του εταίρου εξαγοράζονται από πρόσωπο που υποδεικνύει η εταιρεία, που μπορεί να είναι εταίρος ή και τρίτο άτομο.

1.5 Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις και Έλεγχος Ι.Κ.Ε.

Το άρθρο 96 του Νόμου 4072/2012, ορίζει ότι η Ι.Κ.Ε. συντάσσει ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνουν:

- τον ισολογισμό,
- το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως,

-
- τον πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων και προσάρτημα που περιλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και επεξηγήσεις για την πληρέστερη κατανόηση των άλλων καταστάσεων, καθώς και
 - την ετήσια έκθεση του διαχειριστή για την εταιρική δραστηριότητα κατά τη χρήση που έληξε.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας καταρτίζονται από το διαχειριστή της με βάση την απογραφή όλων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της, με λεπτομερή περιγραφή και αποτίμηση, την οποία υποχρεούται να κάνει ο διαχειριστής της εταιρείας μια φορά το χρόνο, στο τέλος της εταιρικής χρήσης. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη σύνταξη και άλλων οικονομικών καταστάσεων. Οι καταστάσεις υπογράφονται από το διαχειριστή και αποτελούν ενιαίο σύνολο. Όλες οι προβλεπόμενες οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει μέσα σε τρεις (3) μήνες να δημοσιεύονται τόσο στην εταιρική ιστοσελίδα όσο και στο Γ.Ε.ΜΗ.

Το άρθρο 99 του Νόμου 4072/2012 ορίζει ότι για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των Ι.Κ.Ε. εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 36, 36α, 37 και 38, καθώς και της παρ. 4 του άρθρου 43α του Νόμου 2190/1920. Οι ελεγκτές ορίζονται από τους εταίρους και ο διορισμός τους καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ.

1.6 Λύση και Εκκαθάριση της Ι.Κ.Ε.

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία λύεται:

- οποτεδήποτε με απόφαση των εταίρων,
- όταν παρέλθει ο ορισμένος χρόνος διάρκειας, εκτός αν ο χρόνος αυτός παραταθεί πριν λήξει με απόφαση των εταίρων,
- αν κηρυχθεί η εταιρεία σε πτώχευση, και
- σε άλλες περιπτώσεις που προβλέπει ο Νόμος 4072/2012 ή το καταστατικό.

Αν η λύση της εταιρείας δεν οφείλεται στην πάροδο του χρόνου διάρκειας, καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ. με μέριμνα του εκκαθαριστή. Μετά την λύση της εταιρείας ακολουθεί η διαδικασία εκκαθάρισης, εκτός αν η εταιρεία έχει κηρυχθεί υπό

πτώχευση. Η εκκαθάριση ενεργείται από το διαχειριστή, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει διαφορετικά ή αποφάσισαν άλλως οι εταίροι. Η εξουσία των οργάνων της εταιρείας κατά το στάδιο της εκκαθάρισης περιορίζεται στις αναγκαίες πράξεις για την εκκαθάριση της εταιρικής περιουσίας. Ο εκκαθαριστής μπορεί να ενεργήσει και νέες πράξεις, εφόσον με αυτές εξυπηρετούνται η εκκαθάριση και το συμφέρον της εταιρείας (Αρ. 104, Νόμος 4072/2012).

1.7 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα Ι.Κ.Ε.

Όπως κάθε εταιρική μορφή έτσι και η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία έχει ορισμένα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Τα πλεονεκτήματα της Ι.Κ.Ε. (Φαρσαρώτας & Σπάτουλας, 16/3/2015) είναι:

- ❖ «Χαμηλό κόστος σύστασης και λειτουργίας.
- ❖ Γρήγορη σύσταση μέσω της Υπηρεσίας Μίας Στάσης.
- ❖ Δεν απαιτείται αρχικό κεφάλαιο.
- ❖ Ταχύτητα και ευελιξία στη λήψη αποφάσεων, καθώς αυτές μπορούν να παρθούν και εκτός της Γενικής Συνέλευσης, σύμφωνα με όσα ορίζει το καταστατικό της.
- ❖ Προσαρμοστικότητα στις ανάγκες και τις επιδιώξεις των εταίρων με τη δυνατότητα «επισημοποίησης» εξωεταιρικών συμφωνιών μέσω του καταστατικού της.
- ❖ Έχει νομική προσωπικότητα και ευθύνεται αυτή με την περιουσία της για τις εταιρικές υποχρεώσεις.
- ❖ Μόνο ο διαχειριστής είναι υποχρεωμένος να ασφαλιστεί στον ΟΑΕΕ.
- ❖ Δέχεται εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές (π.χ. ανάληψη ευθύνης έναντι τρίτων)».

Αντίστοιχα τα μειονεκτήματα της Ι.Κ.Ε. είναι τα εξής:

- ❖ «Έχει αποκλειστικά εμπορική ιδιότητα, ανεξαρτήτως του σκοπού σύστασής της.
- ❖ Διατηρεί υποχρεωτικά διπλογραφικά βιβλία (Γ' Κατηγορίας) οπότε αυξάνεται το λογιστικό κόστος τήρησης των βιβλίων της.
- ❖ Δεν μπορεί να αντλήσει χρήματα από την Κεφαλαιαγορά.
- ❖ Δύσκολη μεταβίβαση μεριδίων (γίνεται μόνο όπως προβλέπεται από το καταστατικό).
- ❖ Ο νόμος απαλλάσσει τον διαχειριστή από κάθε ευθύνη για ζημιές που προκάλεσε».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΝΕΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

2.1 Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

Αρχικά για να περιγραφούν οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις που εισήχθησαν με τον Νόμο 4019/2011 θα πρέπει πρώτα να γίνει αναφορά στην έννοια της «Κοινωνικής Οικονομίας».

Όπως ορίζει το πρώτο άρθρο του ίδιου νόμου «Κοινωνική Οικονομία» είναι το σύνολο των οικονομικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αναλαμβάνονται από νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, των οποίων ο καταστατικός σκοπός είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων.

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.), όπως αναφέρει και το άρθρο 2 του Νόμου 4019/2011, είναι ένας αστικός συνεταιρισμός κοινωνικού σκοπού, με περιορισμένη ευθύνη των μελών του, που όμως διαθέτει εμπορική ιδιότητα. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να είναι είτε φυσικά πρόσωπα είτε φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα. Τα μέλη της συμμετέχουν σε αυτήν με μια ψήφο, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχουν. Οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται σε τρεις κύριες κατηγορίες ανάλογα με τον ειδικό σκοπό που εξυπηρετούν. Οι κατηγορίες αυτές είναι:

1. Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης: οι οποίες αφορούν στην ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού. Ποσοστό 40% κατ' ελάχιστον των εργαζομένων στις Επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού.
2. Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας: οι οποίες αφορούν στην παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικού προνοιακού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού, όπως οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με χρόνιες παθήσεις.

-
3. Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού: οι οποίες αφορούν την παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, παροχές κοινής ωφέλειας, αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α.) που προάγουν το τοπικό και συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης.

Οι Κοιν.Σ.Επ. εγγράφονται στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας και λαμβάνουν Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (Α.Μ.Κ.Ε.), ο συγκεκριμένος αριθμός θα πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά στη σφραγίδα, στα έντυπα, στα έγγραφα και στις συμβάσεις που συνάπτουν οι Κοιν.Σ.Επ.. Επίσης, το ετήσιο πρόγραμμα των Κοιν.Σ.Επ., καθώς και ο απολογισμός εκτέλεσης του αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική σελίδα του Μητρώου.

2.2 Σύσταση Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης

Η σύσταση της Κοιν.Σ.Επ., η σχέση μεταξύ μελών της, η διοίκηση, η λειτουργία της, καθώς και η λύση της διέπονται από το Νόμο 1667/1986. Η διαδικασία σύστασης ενός αστικού συνεταιρισμού ακολουθείται και για την ίδρυση της Κοιν.Σ.Επ.

Στην περίπτωση ίδρυσης μιας Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης το καταστατικό πρέπει να υπογράφεται από επτά (7) τουλάχιστον πρόσωπα, αν πρόκειται για Κοιν.Σ.Επ. Κοινωνικής Φροντίδας ή Συλλογικού Σκοπού το καταστατικό πρέπει να υπογράφεται από πέντε τουλάχιστον πρόσωπα.

Για τη σύσταση της Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να χρησιμοποιηθεί πρότυπο καταστατικό, το οποίο συμπληρώνεται από τους ιδρυτές της. Το πρότυπο καταστατικό περιέχει τις απολύτως αναγκαίες διατάξεις και ορίζεται με την απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Όπως αναφέρει το τρίτο άρθρο του Νόμου 4019/2011 η συμμετοχή των νομικών προσώπων στην Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το

ποσοστό του 1/3 των μελών της, ενώ δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε αυτήν των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που υπάγονται σε αυτούς. Σε Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης μπορούν να συμμετέχουν Ν.Π.Δ.Δ. με έγκριση του φορέα που τα εποπτεύει.

Στην περίπτωση που ένα φυσικό πρόσωπο συμμετέχει με την ιδιότητα του μέλους εταίρου, σε μια Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση, το γεγονός αυτό δεν του προσδίδει εμπορική ιδιότητα και επομένως δεν δημιουργεί ασφαλιστικές ή φορολογικές υποχρεώσεις.

Όσον αφορά το κεφάλαιο της Κοιν.Σ.Επ. αυτό διαιρείται σε συνεταιριστικές μερίδες. Ο αριθμός των μερίδων, καθώς και η ονομαστική τους αξία, η οποία είναι ίδια για κάθε μερίδα, καθορίζονται στο καταστατικό της επιχείρησης. Όλα τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. θα πρέπει να έχουν το λιγότερο από μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, ως ελάχιστη χρηματική συμμετοχή στο κεφάλαιο της επιχείρησης. Υπάρχει η δυνατότητα να προβλέπεται από το καταστατικό η απόκτηση προαιρετικών μερίδων χωρίς δικαίωμα ψήφου. Για να αποκτήσει κάποιος συνεταιριστικά μερίδια θα πρέπει να καταβάλει το τίμημα τους σε μετρητά.

Διοικητικό και εκτελεστικό όργανο της Κοιν.Σ.Επ. είναι η Διοικούσα Επιτροπή, η οποία εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση, και αποτελείται από τουλάχιστον τρία μέλη. Στο καταστατικό ορίζεται η διάρκεια της θητείας των μελών και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των πέντε ετών και μικρότερη των δύο.

2.3 Πόροι, Διανομή Κερδών και Φοροελαφρύνσεις της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης

Σε αντίθεση με άλλες επιχειρηματικές μορφές των οποίων οι πόροι προέρχονται ως επί το πλείστον από το κεφάλαιο και την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, οι οικονομικοί πόροι της Κοιν.Σ.Επ. αποτελούνται από το κεφάλαιο της επιχείρησης, δωρεές τρίτων, έσοδα από την αξιοποίηση της περιουσίας της, έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητα της, επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού, έσοδα από άλλα

προγράμματα, κεφάλαια από κληροδοτήματα, δωρεές και παραχωρήσεις της χρήσης περιουσιακών στοιχείων, καθώς και κάθε άλλο έσοδο από την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της σύμφωνα με το καταστατικό της. Επίσης όλες οι Κοιν.Σ.Επ. έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση από το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας.

Δεδομένης της μορφής κοινωνικού χαρακτήρα που έχουν οι Κοιν.Σ.Επ. βάσει νόμου έχουν κάποια επιπλέον οικονομικά κίνητρα και μέτρα στήριξης. Οι εργαζόμενοι στις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις, οι οποίοι ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού και λαμβάνουν επίδομα πρόνοιας ή επιδόματα επανένταξης ή οποιασδήποτε μορφής νοσήλιο ή παροχή, συνεχίζουν να εισπράττουν τις παροχές αυτές ταυτόχρονα με την αμοιβή τους από την Κοιν.Σ.Επ.

Όπως αναφέρει και το άρθρο του Νόμου 3842/2010 το οποίο ισχύει και για τις Κοιν.Σ.Επ., τα κέρδη από την πώληση προϊόντων παραγωγής της εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ, για την οποία παραγωγή χρησιμοποιήθηκε ευρεσιτεχνία διεθνώς αναγνωρισμένη στο όνομα της ίδιας επιχείρησης που αναπτύχθηκε από την ίδια, απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος για τρεις συνεχόμενες χρήσεις, αρχής γενομένης από τη χρήση μέσα στην οποία πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά έσοδα από την πώληση των πιο πάνω προϊόντων. Η απαλλαγή χορηγείται και όταν τα προϊόντα παράγονται σε εγκαταστάσεις τρίτων. Επίσης, καταλαμβάνει και τα κέρδη που προέρχονται από παροχή υπηρεσιών, όταν αυτή αφορά σε εκμετάλλευση ευρεσιτεχνίας, επίσης διεθνώς αναγνωρισμένης.

Τα απαλασσόμενα κέρδη εμφανίζονται σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού και υπολογίζονται με βάση τα καθαρά κέρδη που δηλώνονται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, που προκύπτουν από τα τηρούμενα βιβλία και εμφανίζονται στον ισολογισμό και τα οποία προέρχονται από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, μετά την αφαίρεση των κερδών που απαλλάσσονται της φορολογίας εισοδήματος και των κερδών από συμμετοχή σε άλλες επι-χειρήσεις, των κρατήσεων για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των κερδών της χρήσης που διανέμονται πραγματικά ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους ή τον επιχειρηματία, καθώς και των αφορολόγητων εκπτώσεων επενδύσεων αναπτυξιακών νόμων.

Όπως ορίζει το άρθρο 73 του Νόμου 3842/2010 και ισχύει επίσης για τις Κοιν.Σ.Επ., υπάρχει περαιτέρω μείωση του συντελεστή φορολογίας των κερδών κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες για επιχειρήσεις των οποίων ο κύκλος εργασιών μειώνεται για δύο (2) συνεχόμενες διαχειριστικές περιόδους, έναντι της προηγούμενης κάθε φορά διαχειριστικής περιόδου, με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει μείωση στον αριθμό των εργαζομένων.

Επιπλέον η Κοιν.Σ.Επ. δεν υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος για το ποσοστό των κερδών της το οποίο διατίθεται για το σχηματισμό αποθεματικού και τις δραστηριότητές. Το ποσοστό των κερδών της Κοιν.Σ.Επ. που διανέμεται στους εργαζόμενους υπόκειται σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος, σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα φορολογικό συντελεστή του πρώτου, μετά από το αφορολόγητο ποσό, κλιμακίου εισοδήματος της κλίμακας. Με την παρακράτηση του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση, όσον αφορά στα κέρδη της Κοιν.Σ.Επ. και των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ., οι οποίοι ανήκουν σε Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού.

Πέρα από το πλεονέκτημα της διαφορετικής μεταχείρισης των Κοιν.Σ.Επ., οι Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να εντάσσονται σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας, σε προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για τη στήριξη της εργασίας και στις κάθε είδους ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (Αρ. 10, Νόμος 4019/2011).

Οι Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να συνεργάζονται μεταξύ τους με αντικείμενο, την ανταλλαγή υπηρεσιών ή την υλοποίηση προγραμμάτων, χρηματοδοτούμενων από εθνικούς, ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς, σύμφωνα με τους καταστατικούς τους σκοπούς. Καθώς επίσης οι Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να συμπράττουν δημιουργώντας κοινοπραξίες και συνεταιρισμούς, ενώσεις και κεντρικές ενώσεις, καθώς και ευρωπαϊκούς συνεταιρισμούς ή ευρωπαϊκούς ομίλους.

2.4 Λύση και Εκκαθάριση της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης

Η Κοιν.Σ.Επ. λύεται αν τα μέλη μειωθούν κάτω του ελάχιστου ορίου κατά τον παρόντα νόμο, δηλαδή κάτω από επτά (7) στην περίπτωση Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, και κάτω από πέντε (5) στην περίπτωση Κοιν.Σ.Επ. Κοινωνικής Φροντίδας ή Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικού και παραγωγικού σκοπού. Επίσης μπορεί να λυθεί λόγω τελεσίδικης απόφασης του κατά τόπον αρμοδίου Μονομελούς Πρωτοδικείου, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, αν διαπιστωθεί η παράβαση διατάξεων του Νόμου 4019/2011, οι οποίες αφορούν στη σύσταση και εγγραφή της Κοιν.Σ.Επ. στο οικείο Μητρώο.

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Νόμου 4019/2011 η Διοικούσα Επιτροπή εκτελεί χρέη εκκαθαριστή, εφόσον το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, μέχρι να διορισθούν εκκαθαριστές από τη Γενική Συνέλευση. Οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να εξοφλήσουν τα χρέη και να τακτοποιήσουν τις εκκρεμείς υποχρεώσεις της Κοιν.Σ.Επ.. Αν απομένει μόνο παθητικό, οι εκκαθαριστές προβαίνουν στην περάτωση της εκκαθάρισης. Αν διαπιστωθεί ότι υπάρχει και ενεργητικό, η Κοιν.Σ.Επ. αναβιώνει αυτοδίκαια και ως υπό εκκαθάριση εγγράφεται στα οικεία Μητρώα. Με το τέλος της εκκαθάρισης το υπόλοιπο δεν διανέμεται, αλλά διατίθεται στο Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

3.1 Η Επιχειρηματικότητα

Έως τώρα δεν έχει αποδοθεί συγκεκριμένος ορισμός για την επιχειρηματικότητα, ο οποίος να περιέχει ακριβές περιεχόμενο κοινά αποδεκτό. Σύμφωνα με τον Γκαγκάτσιο (2008) αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι «ο επιχειρηματίας, ο οποίος κατά κύριο λόγο ασκεί την επιχειρηματικότητα, ανάλογα με τον τρόπο που δρα, το είδος και το μέγεθος της επιχείρησης που ιδρύει και τα μέσα που διαθέτει ενσωματώνει πολλές και διαφορετικές δραστηριότητες έτσι ώστε να είναι δύσκολο να δοθεί το πλήρες περιεχόμενο του ρόλου του».

Αλλά και ως φαινόμενο η επιχειρηματικότητα είναι πολυδιάστατο, δεδομένου ότι ο εκάστοτε επιχειρηματίας καλείται να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες που του παρουσιάζονται, και να ενεργήσει διαφορετικά από τους υπόλοιπους επιχειρηματίες, έτσι ώστε να προωθήσει ένα ανταγωνιστικό προϊόν ή υπηρεσία. Μέσω της επιχειρηματικότητας, ο κάθε επιχειρηματίας επιδιώκει να κάνει κάτι καινούργιο, χωρίς όμως να είναι σίγουρος για το τελικό αποτέλεσμα που θα έχει αυτή του η προσπάθεια, δηλαδή αναλαμβάνει ρίσκο.

Σύμφωνα με τον Αλεξίδη (2014), ο πρώτος ακαδημαϊκός που αναγνώρισε τη σημασία της επιχειρηματικότητας στην παραγωγική διαδικασία ήταν ο Alfred Marshall το 1980 στο έργο του «Principles of Economics», όπου αναφέρει ότι υπάρχουν τέσσερις παράγοντες στην παραγωγική διαδικασία. Αυτοί οι παράγοντες είναι η γη, η εργασία, το κεφάλαιο και η οργάνωση. Οι τρεις πρώτοι παράγοντες (γη, εργασία και κεφάλαιο), συντονίζονται από τον τέταρτο παράγοντα, δηλαδή από την οργάνωση. Σε αυτή την περίπτωση η επιχειρηματικότητα αποτελεί την κινητήρια δύναμη της οργάνωσης ή αλλιώς, εκείνον τον παραγωγικό συντελεστή που θεμελιώνει την οικονομική σκέψη και συνδυάζει τους άλλους τρεις συντελεστές για την παραγωγική διαδικασία.

Το Harvard Business School ορίζει ότι η επιχειρηματικότητα είναι μια διαδικασία δημιουργίας, ή η σύλληψη μιας ευκαιρίας και η επιδίωξη εκμετάλλευσης της,

ανεξάρτητα από τον έλεγχο, ή την κατοχή των μέσων υλοποίησης της (Αλεξίδης, 2014).

Ο ορισμός του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για ΜΜΕ (The European Observatory for SMEs) αναφέρει ότι, «επιχειρηματικότητα είναι μια δυναμική διαδικασία κατά την οποία τα άτομα σταθερά εντοπίζουν οικονομικές ευκαιρίες και τις εκμεταλλεύονται μέσα από την ανάπτυξη, παραγωγή και πώληση αγαθών και υπηρεσιών. Η διαδικασία αυτή απαιτεί την ύπαρξη ποιοτικών ιδιοτήτων στα άτομα, όπως εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, δυνατότητα και διάθεση ανάληψης κινδύνου και ένα αίσθημα προσωπικής δέσμευσης».

Ο ορισμός της Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αναφέρει ότι επιχειρηματικότητα είναι «η σκέψη και η διαδικασία να δημιουργήσεις και αναπτύξεις οικονομική δραστηριότητα που θα βασίζεται στο συνδυασμό της ανάληψης κινδύνου, δημιουργικότητας και/ή καινοτομίας με τη διαχείριση μέσα σε ένα νέο ή υπάρχοντα οικονομικό οργανισμό» (Ορφανίδου, 2013).

Η έννοια της επιχειρηματικότητας μέσω των δραστηριοτήτων του επιχειρηματία που την υλοποιεί, (Γκαγκάτσιος, 2008):

- *«Σημαίνει τον άριστο τρόπο οργάνωσης και συνδυασμού των συντελεστών της παραγωγής για τη δημιουργία αγαθών και υπηρεσιών.*
- *Εμπεριέχει το στοιχείο της εισαγωγής και εφαρμογής καινοτομιών καθώς και της δημιουργικής μίμησης κάθε πρωτοποριακής επιχειρηματικής προσπάθειας.*
- *Εμπεριέχει το στοιχείο του κινδύνου.*
- *Εκφράζει την ικανότητα κάποιου να διαβλέπει, να αναγνωρίζει και να αξιοποιεί τις ευκαιρίες κέρδους που δημιουργούνται στην αγορά, η οποία συνήθως λειτουργεί με ατέλειες.*
- *Η επιχειρηματικότητα μπορεί να ασκηθεί συνδυάζοντας όλες τις παραπάνω δραστηριότητες».*

Τα είδη της επιχειρηματικότητας είναι (Γκαγκάτσιος, 2008):

- Η αμιγής επιχειρηματικότητα: πρόκειται για την επιχειρηματικότητα που εξασκείται χωρίς ο επιχειρηματίας να διαθέτει άλλα παραγωγικά μέσα, όπως για παράδειγμα μηχανήματα, αλλά διαθέτει μόνο την προσωπική του συμβολή. Βασικό δομικό συστατικό, είναι η προσωπικότητα του επιχειρηματία, με όλα της τα χαρακτηριστικά, τα οποία εκφράζονται με τη σύλληψη για αξιοποίηση μιας νέας παραγωγικής ιδέας.

Στην αμιγής επιχειρηματικότητα περιλαμβάνονται όλες οι δραστηριότητες οι οποίες δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν από μισθωτούς υπαλλήλους ή άλλους φορείς (π.χ. δημόσιες υπηρεσίες), εξίσου αποτελεσματικά με τον επιχειρηματία.

Να σημειωθεί ότι υπό αυτή την μορφή η επιχειρηματικότητα δεν συναντάται συχνά στην πραγματική οικονομική ζωή, στην οποία το σύνηθες είναι ότι ο επιχειρηματίας υποχρεούται για διάφορους λόγους να αναλάβει δραστηριότητες που θα μπορούσαν να αναληφθούν από άλλα άτομα χωρίς να μειωθεί το αποτέλεσμα της επιχειρηματικότητάς του. Επομένως στην πράξη ο ρόλος του επιχειρηματία εκπληρώνεται με μία από τις μορφές της μικτής επιχειρηματικότητας.

- Η μικτή επιχειρηματικότητα: ασκείται όταν ο επιχειρηματίας δραστηριοποιείται αναλαμβάνοντας και ρόλους που εύκολα μπορούν να υλοποιηθούν από άλλα άτομα ή φορείς της οικονομίας (διοικητικά στελέχη, τραπεζικό σύστημα κ.λπ.). Η μικτή επιχειρηματικότητα διακρίνεται σε επιχειρηματικότητα εργαζομένων και σε επιχειρηματικότητα κεφαλαιούχων. Όπου η μικτή επιχειρηματικότητα εργαζομένων περιλαμβάνει δραστηριότητες οι οποίες κάλλιστα θα μπορούσαν να αναληφθούν από άλλα άτομα (πχ. ανώτερα διευθυντικά στελέχη ή μισθωτούς υπαλλήλους) χωρίς να μειωθεί η αποτελεσματικότητα της επιχείρησης, και η μικτή επιχειρηματικότητα κεφαλαιούχων ασκεί το άτομο που προχωρά στην αξιοποίηση της επιχειρηματικής ιδέας του, παρέχοντας κεφάλαια στην υπό ίδρυση ή νεοϊδρυθείσα επιχείρησή του.

3.2 Η Καινοτομία

Η καινοτομία είναι το «ειδικό εργαλείο» του επιχειρηματία, με την χρήση του οποίου εκμεταλλεύεται την αλλαγή ως ευκαιρία για μια διαφορετική επιχείρηση ή διαφορετική υπηρεσία. Η καινοτομία είναι μια διαδικασία αλλαγής. Πρόκειται για την εφαρμογή της δημιουργικότητας με σκοπό τη λύση προβλημάτων και την εκμετάλλευση των ευκαιριών, , μπορεί να σχετίζεται με τα τελικά προϊόντα ή με τις διαδικασίες με τις οποίες τα προϊόντα δημιουργούνται (Ορφανίδου, 2013).

Γενικά η καινοτομία ως έννοια σχετίζεται με τους νέους συνδυασμούς (new combinations). Κατά τον Schumpeter η καινοτομία είναι ο νέος συνδυασμός νέας ή υπάρχουσας γνώσης, πόρων, εξοπλισμού κ.τ.λ., με αποκλειστικό σκοπό την εμπορική αξιοποίηση. Σύμφωνα με τον Κακούρη (2016), «η θεώρηση αυτή του Schumpeter συμφωνεί με την παλαιότερη (γύρω στο 1800) του Jean- Baptiste Say ο οποίος όρισε τον επιχειρηματία ως το άτομο που αναδιοργανώνει (αλλάζει) τους παραγωγικούς πόρους από μια χαμηλή παραγωγική χρήση σε μια υψηλότερη. Οι νέοι αυτοί συνδυασμοί μπορούν να αφορούν σε προϊόντα, υπηρεσίες ή διαδικασίες παραγωγής οπότε έχουμε και τα τρία αντίστοιχα είδη καινοτομίας».

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), έχει ορίσει τέσσερα είδη καινοτομίας, με σκοπό η καινοτομία να μπορεί να αποτυπωθεί σε κάθε τοπική οικονομία. Τα είδη καινοτομίας είναι (Κακούρης, 2010):

1. «Καινοτομία προϊόντος: όπου ένα νέο (ή σημαντικά αναβαθμισμένο) προϊόν το οποίο είναι τεχνολογικά διαφορετικό από τα υπάρχοντα εισέρχεται στην αγορά. Η κατασκευή του προϊόντος αυτού μπορεί να στηρίζεται σε νέα γνώση ή σε νέο συνδυασμό υπαρχόντων τεχνολογιών (αντίστοιχα για υπηρεσίες).
2. Καινοτομία διαδικασίας: όπου μια νέα (ή σημαντικά αναβαθμισμένη) διαδικασία παραγωγής ή διανομής ενός προϊόντος χρησιμοποιείται εμπορικά. Τα προϊόντα αυτά είτε δεν θα μπορούσαν να παραχθούν ή να διανεμηθούν με τις προηγούμενες διαδικασίες παραγωγής, είτε η παραγωγή και η διανομή τους θα ήταν περιορισμένη (ανεπαρκής για την αγορά).
3. Εμπορική καινοτομία (marketing innovation): όπου εφαρμόζεται μια νέα (ή σημαντικά αναβαθμισμένη) μέθοδος μάρκετινγκ από μια επιχείρηση. Η νέα

αυτή μέθοδος μπορεί να αναπτυχθεί από την εταιρεία ή να υιοθετηθεί από άλλες και αφορά στο σχεδιασμό του προϊόντος, στη συσκευασία του, στην αποθήκευση και στη διανομή του, στη διαφήμισή του και στην τιμολόγησή του.

4. Οργανωσιακή καινοτομία (organizational innovation): όπου μια επιχείρηση εφαρμόζει μια νέα (ή σημαντικά αναβαθμισμένη) μέθοδο οργάνωσης της εμπορικής της πρακτικής, της εργασίας και των αρμοδιοτήτων στο εσωτερικό της, όπως και στις σχέσεις της με εξωτερικούς οργανισμούς ή επιχειρήσεις. Βασική προϋπόθεση είναι η νέα μέθοδος οργάνωσης να μην είναι περιστασιακή, αλλά να εντάσσεται στη στρατηγική της επιχείρησης».

Προκειμένου οι επιχειρήσεις να μπορέσουν να δημιουργήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, προβαίνουν στην υιοθέτηση καινοτομίας στα προϊόντα που παράγουν ή στις υπηρεσίες που προσφέρουν. Όμως η καινοτομία είναι άμεσα συνδεδεμένη με την αβεβαιότητα αλλά και με το ρίσκο για το νέο προϊόν ή την νέα υπηρεσία, ρίσκο που βαραίνει τον εκάστοτε επιχειρηματία που αποφασίζει για την υιοθέτηση της καινοτομίας.

3.3 Οικονομική Ανάπτυξη και Επιχειρηματικότητα

Τόσο η ευρωπαϊκή οικονομία όσο και η ελληνική οικονομία τα τελευταία χρόνια πλήττεται από μια εκτεταμένη και μακροχρόνια κρίση. Μερικές από τις παραμέτρους που χαρακτηρίζουν την κατάσταση αυτή είναι ο χαμηλός ρυθμός ανάπτυξης, τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, η καθήλωση των εισοδημάτων σε χαμηλά επίπεδα και η συνακόλουθη υποτονική ζήτηση, η διάβρωση της ανταγωνιστικότητας των εξαγόμενων προϊόντων, η αποδυνάμωση της δυναμικότητας των επενδύσεων και ο μαρασμός πολλών μικρών, μεσαίων αλλά και μεγαλύτερων επιχειρήσεων.

Παρόλο η οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η χώρα δεν είναι πρωτόγνωρη για την ελληνική οικονομία, δεδομένου ότι στο παρελθόν έχουν υπάρξει και άλλες περίοδοι με οξυμένα οικονομικά προβλήματα όπως για παράδειγμα η δεκαετία του '50, και η δεκαετία του '70, η τωρινή ύφεση της ελληνικής οικονομίας προβληματίζει έντονα τους πολιτικούς και τους επιστήμονες. Ο λόγος ύπαρξης αυτού

του έντονου προβληματισμού σχετίζεται με το γεγονός ότι η τωρινή ύφεση έχει διάρκεια, ενώ παράλληλα τα προβλήματα δείχνουν απίστευτη ανελαστικότητα και ανθεκτικότητα με το πέρασμα του χρόνου, ως συνέπεια προκαλούνται σημαντικές οικονομικές ανισότητες οι οποίες με την σειρά τους παγιώνουν φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού.

Πλέον διαπιστώνεται ότι κοινός παρανομαστής όλων αυτών των προβλημάτων, εκτός των άλλων παραγόντων, είναι η περιορισμένη και αναποτελεσματική ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων. Όπως αναφέρει ο Σαράφης (2006), «τα ελληνικά προϊόντα που παράγονται και οι υπηρεσίες που προσφέρονται δεν είναι αρκούντως ανταγωνιστικά στην εγχώρια αλλά και διεθνή αγορά καθώς συχνά είναι ακριβότερα, δεν διακρίνονται από το επίπεδο ποιότητας που απαιτούν οι καιροί και οι καταναλωτές, δεν χρησιμοποιούν τα απαραίτητα κανάλια διανομής για να φτάσουν σε όλα τα μήκη και πλάτη των διαφόρων αγορών και κατά βάση δεν διαφέρουν από ομοειδή προϊόντα που παράγουν και προσφέρουν άλλες επιχειρήσεις».

Επομένως κρίνεται επιτακτική η ανάγκη βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, έτσι ώστε τα ελληνικά προϊόντα και οι υπηρεσίες να μπορέσουν να κερδίσουν ένα σημαντικό μερίδιο στις αγορές. Να σημειωθεί ότι οι επιχειρήσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό ενδυναμώνουν την οικονομία της χώρας, αυξάνουν την ευημερία των πολιτών και ισχυροποιούν τη χώρα σε διεθνές επίπεδο (Ζοπουνίδης & Ατσαλάκης, 2016). Βασικό εργαλείο το οποίο συμβάλει στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας είναι οι επενδύσεις. Οι επενδύσεις (Σαράφης, 2006):

- εισάγουν νέα τεχνολογικά επιτεύγματα στην παραγωγική διαδικασία,
- βελτιώνουν το επίπεδο ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και των προσφερόμενων υπηρεσιών,
- είναι εργαλείο που συμβάλει στην ανάπτυξη νέων, διαφορετικών προϊόντων, καθώς και στην αξιοποίηση νέων μεθόδων προσέγγισης των καταναλωτών,
- δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας,
- παράγουν εισοδήματα,
- ενισχύουν την καταναλωτική ζήτηση,

-
- βελτιώνουν το επίπεδο διαβίωσης των ατόμων,
 - δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη της οικονομίας,
 - συμβάλλουν στην βελτίωση ουσιαστικών πτυχών της παραγωγικής διαδικασίας,
 - δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας, και
 - συμβάλλουν θετικά στο εισόδημα των εργαζομένων.

Η επιχειρηματικότητα ως όρος χρησιμοποιείται συνεχώς στην καθημερινότητα, τόσο σε πολιτικές δηλώσεις όσο και σε ακαδημαϊκές αναλύσεις. Ο λόγος της συχνής χρήσης του όρου είναι η κοινή διαπίστωση ότι η οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας είναι συνάρτηση η οποία εξαρτάται και προσδιορίζεται από πολλούς παράγοντες ένας εκ των οποίων είναι και η επιχειρηματικότητα.

Βάσει αυτών των δεδομένων για να υπάρξει οικονομική ανάπτυξη θα πρέπει να υπάρξει ανάληψη και υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων. Οι επιχειρηματίες είναι αυτοί που πραγματοποιούν τις επενδύσεις. Μια σημαντική αναπτυξιακή παράμετρος είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, δηλαδή η ύπαρξη ανθρώπων οι οποίοι επιθυμούν να προβούν σε επενδύσεις.

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί την μηχανή για την ανάπτυξη της οικονομίας, αλλά και της κοινωνίας. Η επιχειρηματικότητα αξιοποιεί τους πόρους μιας χώρας, απασχολεί τους ανέργους, εξασφαλίζει κέρδη για τον επιχειρηματία και έσοδα για το κράτος (φόρος εισοδήματος και ΦΠΑ). Έχει αποδειχθεί ότι οι χώρες οι οποίες έχουν αναπτύξει την επιχειρηματικότητα είναι αυτές που καταβάλλουν τους υψηλότερους μισθούς, έχουν το καλύτερο κοινωνικό κράτος, έχουν τη μικρότερη ανεργία, καταβάλλουν τις υψηλότερες συντάξεις, ενώ παράλληλα οι πολίτες απολαμβάνουν τις καλύτερες υπηρεσίες από το κράτος (Ζοπουνίδης & Ατσαλάκης, 2016).

Η επιχειρηματικότητα συνδέεται στενά με την καινοτομία, που αναζητά διαρκώς κάτι νέο. Οφείλει όμως να είναι το ίδιο συνδεδεμένη και με τη κοινωνική υπευθυνότητα και το σεβασμό στη οικολογική ισορροπία, προκειμένου να παραμείνει ωφέλιμη και επομένως βιώσιμη. Όπως αναφέρουν οι Μιχιώτης και Οικονόμου (2006), η επιχειρηματικότητα μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας και πλούτου, απελευθερώνοντας εν γένει το ανθρώπινο δυναμικό,

επιτρέποντας την μετατροπή νέων ιδεών σε επιτυχημένες προσπάθειες και συσσωρεύοντας σχετική γνώση.

Καθοριστικός παράγοντας για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας είναι το επιχειρηματικό περιβάλλον. Σύμφωνα με τους Ζοπουνίδη και Ατσαλάκη (2016), «είναι υψίστης προτεραιότητας η άρση των εμποδίων της επιχειρηματικότητας και η θέσπιση νομοθεσίας που ευνοεί την ανάπτυξη υγιούς επιχειρηματικότητας. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να σωθούν οι συντάξεις και οι μισθοί από περαιτέρω μειώσεις, να ανακουφιστούν οι πολίτες από τους υπέρογκους φόρους και τις υπέρογκες ασφαλιστικές εισφορές που πληρώνουν και να σταματήσει ο υπερδανεισμός της Ελλάδας».

Η ασκούμενη οικονομική πολιτική μπορεί να επηρεάσει περισσότερο τη σύνθεση της διανομής της επιχειρηματικότητας παρά το συνολικό επίπεδο προσφοράς της επιχειρηματικότητας, μέσω της δημιουργίας ενός θεσμικού πλαισίου το οποίο θα επιβραβεύει την παραγωγική επιχειρηματικότητα. Όταν υπάρχει άνθηση στην προσφορά επιχειρηματικότητας, τότε υπάρχει οικονομική ανάπτυξη. Ενώ η μείωση ή η παρακμή της επιχειρηματικότητας, οδηγεί στην απόλυτη αναστολή της ανάπτυξης ή ακόμα και στην συρρίκνωση της οικονομίας μιας χώρας (Πεπελάση, 2016).

Κατά τις περιόδους οικονομικής ύφεσης όπου υπάρχει υψηλή ανεργία ή σε σχετικά ασθενείς οικονομικά χώρες, οι πολίτες βρίσκουν και αξιοποιούν, επιχειρηματικές «ευκαιρίες» χαμηλής ανταπόδοσης, δεδομένου ότι το κόστος των εν λόγω ευκαιριών είναι ελάχιστο. Για παράδειγμα ένας άνεργος θα ανοίξει ένα μικρό καφενείο καθαρά για βιοποριστικούς λόγους, αυτό είναι επιχειρηματικότητα ανάγκης. Όμως η επιχειρηματικότητα ευκαιρίας βασίζεται σε επιχειρηματικές ευκαιρίες υψηλής οικονομικής προσδοκίας αξιοποιώντας γνώσεις, επιχειρηματικό σχεδιασμό και τάσεις της αγοράς.

Όπως αναφέρεται στην μελέτη του IOBE (2/2016), στο ερευνητικό πρόγραμμα του GEM (Global Entrepreneurship Monitor) και στο πλαίσιο ανάλυσης της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων γίνεται προσπάθεια να εντοπιστούν και να ποσοτικοποιηθούν τα βασικά κίνητρα που κινητοποιούν την απόφαση ενός ατόμου

να ξεκινήσει ένα επιχειρηματικό εγχείρημα. Στο πλαίσιο αυτό οι δύο βασικοί τύποι κινήτρων επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων αφορούν:

1. την επιχειρηματικότητα ευκαιρίας, που αναφέρεται στην επιχειρηματικότητα που έχει ως κίνητρο κυρίως την αξιοποίηση μιας επιχειρηματικής ευκαιρίας που εντοπίζεται από το άτομο και αξιολογείται στο πλαίσιο του οικονομικού περιβάλλοντός του και η οποία προκρίνεται ικανή είτε να οδηγήσει σε αύξηση του εισοδήματός του, είτε να προσφέρει εργασιακή ανεξαρτησία, και

2. την επιχειρηματικότητα ανάγκης, που αναφέρεται στην περίπτωση όπου το άτομο ωθείται στην ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας λόγω έλλειψης άλλων επιλογών εργασίας, δυσαρέσκειας με την υπάρχουσα απασχόληση, φόβου για πιθανή απόλυση βραχυπρόθεσμα με στόχο απλώς τη διατήρηση του εισοδήματός του, το οποίο «απειλείται» με συρρίκνωση.

Αρκετοί είναι αυτοί που πιστεύουν ότι «καθαρή μορφή» επιχειρηματικότητας είναι μόνο η επιχειρηματικότητα καινοτομίας. Σύμφωνα με τον Κακούρη (2016), «οι μετρήσεις, και μόνο, των επιχειρήσεων που ιδρύονται ή κλείνουν κάθε χρόνο δεν αποτελούν σαφή δείκτη για το είδος και τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων μιας χώρας. Τελευταία το GEM, το οποίο αποτυπώνει την επιχειρηματικότητα διεθνώς σε ετήσια βάση, περιλαμβάνει δείκτες για την καινοτομία των επιχειρήσεων διαχωρίζοντας τις οικονομίες οι οποίες βασίζονται στην καινοτομία από τις υπόλοιπες».

Οποιαδήποτε επιχειρηματική προσπάθεια, ανεξάρτητα από την καινοτομία, η οποία ξεκινάει σε συνθήκες οικονομικής ύφεσης, έχει αυξημένη πιθανότητα αποτυχίας, δεδομένων των υπολοίπων παραγόντων, εφόσον σε περίπτωση υποχώρησης του εθνικού εισοδήματος (τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό) επηρεάζεται αρνητικά και ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης.

Ενώ στην αντίθετη περίπτωση, που μια επιχειρηματική δράση ξεκινάει σε συνθήκες οικονομικής ευρωστίας, έχει αυξημένη πιθανότητα επιτυχίας, η οποία οφείλεται στην ανοδική πορεία του εθνικού εισοδήματος (στην Ελλάδα και στο

εξωτερικό), γεγονός που επηρεάζει θετικά τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης. Άρα θα πρέπει να γίνεται σωστή ανάλυση και πρόγνωση των μακροοικονομικών δεδομένων, έτσι ώστε να υπάρχει σωστή αξιολόγηση των προοπτικών του κύκλου εργασιών της εκάστοτε επιχειρηματικής δράσης (Τζάνας, 2013).

Στο άρθρο της η Παπαδοπούλου (2008) προσπαθεί να εξετάσει την σύνδεση μεταξύ της επιχειρηματικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης, βασιζόμενη σε μελέτες Διεθνών Οργανισμών (ΟΟΣΑ, Παγκόσμια Τράπεζα, Ε.Ε.), στα κείμενα του Παγκόσμιου Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικότητας και σε κάποιες βασικές ακαδημαϊκές θεωρητικές και εμπειρικές έρευνες. Αναφέρει ότι «είναι γενικά αποδεκτό το επιχείρημα ότι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε διάφορα επίπεδα (από την παροχή οικονομικών κινήτρων για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και τη διαμόρφωση ενός ευνοϊκού για την επιχειρηματική δράση οικονομικού περιβάλλοντος μέχρι την «καλλιέργεια» της επιχειρηματικής δραστηριότητας ως αξίας/τρόπου σκέψης και ως επαγγελματικής επιλογής) ενεργοποιεί ένα μηχανισμό, μέσω του οποίου παράγεται ανάπτυξη».

Η θετική σχέση μεταξύ επιχειρηματικότητας και ανάπτυξης συνδέεται συχνά με τις έννοιες της παραγωγικότητας και της καινοτομίας. Η σχέση της καινοτομίας με την ανάπτυξη είναι πιο σαφής και εμπειρικά θεμελιωμένη. Σύμφωνα με τη Παπαδοπούλου (2008) στην ανάλυση αυτή υπάρχουν δύο άρρητες παραδοχές:

1. ότι μπορούν να βρεθούν μηχανισμοί που να ενισχύουν την «παραγωγική» επιχειρηματικότητα έναντι της προσοδοθηρίας (rent-seeking), και
2. ότι οι συνθήκες στην οικονομία είναι τέτοιες που προκρίνουν την επιχειρηματικότητα ευκαιρίας (opportunity entrepreneurship) έναντι της επιχειρηματικότητας ανάγκης (necessity entrepreneurship).

Όπως προαναφέρθηκε η μεν επιχειρηματικότητα ευκαιρίας σχετίζεται με την καινοτομία και έχει θετική επίδραση στην ανάπτυξη, ενώ η επιχειρηματικότητα ανάγκης αναπτύσσεται σε περιόδους ανεργίας και χαμηλών οικονομικών επιδόσεων για να καλύψει την αδυναμία εύρεσης μισθωτής απασχόλησης.

Επομένως, το οικονομικό περιβάλλον (επίπεδο ανάπτυξης, θεσμοί, νομική προστασία, χρηματοπιστωτικό σύστημα κλπ.) αποτελεί αντίστροφα σημαντικό

προσδιοριστικό παράγοντα της επιχειρηματικότητας και άρα καθιστά τη σχέση αιτιότητας μεταξύ των δύο μεγεθών αμφίδρομη.

Τα μοντέλα διττής οικονομίας (dual economy models) είναι ακόμα μια κατηγορία μοντέλων που καταλήγουν στην αναγνώριση θετικής συσχέτισης και αφορούν το μετασχηματισμό της οικονομίας από παραδοσιακή σε μοντέρνα (οικονομία που βασίζεται στις υπηρεσίες και τη συσσώρευση ανθρώπινου κεφαλαίου).

Σύμφωνα με την Παπαδοπούλου (2008), «η συνεισφορά του επιχειρηματία στην ανάπτυξη σε αυτά τα μοντέλα σχετίζεται με την υψηλότερη οριακή ροπή για αποταμίευση και την απομίμηση (imitation) ως τρόπου μεταφοράς της γνώσης και της τεχνολογίας. Και σε αυτή την περίπτωση οι σχετικές υποθέσεις έχουν σημασία:

1. Είναι πράγματι η οριακή ροπή για αποταμίευση των επιχειρηματιών υψηλότερη από αυτή των εργαζομένων;
2. Επανεπενδύονται τα κέρδη με τρόπο τέτοιο ώστε να επεκτείνεται η «μοντέρνα» οικονομία;
3. Είναι η τεχνολογία εύκολα και ανέξοδα διαθέσιμη;
4. Είναι η επιχειρηματικότητα εξωγενής ή ενδογενής παράγοντας σ' αυτή τη διαδικασία ανάπτυξης;

Τα ευρήματά των εμπειρικών μελετών οδηγούν σε ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα. Όταν η προσέγγιση που χρησιμοποιείται είναι σχετική με την καινοτομία (για παράδειγμα όταν η επιχειρηματικότητα μετριέται με τον αριθμό των πατεντών), η σχέση που προκύπτει είναι θετική. Όμως όταν η επιχειρηματικότητα προσεγγίζεται για παράδειγμα με την αυτοαπασχόληση, η σχέση με την ανάπτυξη που προκύπτει είναι αρνητική.

3.4 Μέτρα για την Ενίσχυση της Οικονομικής Ανάπτυξης μέσω της Επιχειρηματικότητας

Όπως έχει αναφερθεί σε προηγούμενη ενότητα η επιχειρηματικότητα προωθεί την οικονομική ανάπτυξη, γενικά στην κάθε χώρα και στην παγκόσμια οικονομία.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την θέσπιση νόμων και στρατηγικών μέσω των οποίων προωθείται η ανάπτυξη των επιχειρήσεων.

Το Μάρτιο του 2000 στην σύνοδο κορυφής της Λισσαβόνας, οι ηγέτες των κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφώνησαν σ' ένα νέο στρατηγικό στόχο για την Ευρωπαϊκή Ένωση: να την αναδείξουν στην ανταγωνιστικότερη οικονομία του κόσμου έως το 2010. Από τότε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει εγκρίνει ποικίλες νομοθετικές διατάξεις στον οικονομικό τομέα, οι οποίες κυρίως αποβλέπουν στο άνοιγμα των αγορών σε διάφορα αγαθά και υπηρεσίες.

Βασικός στόχος των αρχηγών των κυβερνήσεων κατά την συγκεκριμένη σύνοδο κορυφής ήταν η ανάδειξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως την πιο ανταγωνιστική και δυναμική, βασισμένη στη γνώση, οικονομία στον κόσμο, ικανή για αειφόρο οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Αυτή η στρατηγική έγινε γνωστή ως στρατηγική της Λισσαβόνας, και η δράση της αφορούσε μέτωπα όπως: την εσωτερική αγορά, την κοινωνία των πληροφοριών, την έρευνα, την εκπαίδευση, τις διαρθρωτικές οικονομικές μεταρρυθμίσεις, το σταθερό συνάλλαγμα, καθώς και ένα μακροοικονομικό μείγμα πολιτικής που να ευνοεί την ανάπτυξη και τα βιώσιμα δημόσια οικονομικά. Οι περισσότεροι από αυτούς τους τομείς βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση: τα βιώσιμα δημόσια οικονομικά βοηθούν την ανάπτυξη και κατά συνέπεια τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, ενώ μικρότερη ανεργία σημαίνει χαμηλότερες δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης, πράγμα που με τη σειρά του βελτιώνει τα δημόσια οικονομικά.

Ένας από τους σημαντικότερους στόχους της στρατηγικής της Λισσαβόνας υπήρξε η δημιουργία ενός φιλικού προς τις επιχειρήσεις περιβάλλοντος, κυρίως όσον αφορά τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές, να προσπαθήσουν να εξαλείψουν τη γραφειοκρατία, καθώς επίσης να μειώσουν το κόστος της ίδρυσης νέων εταιρειών. Μέσω των νομοθετικών ρυθμίσεων που προωθήθηκαν επιτεύχθηκε συμφωνία για έναν νόμο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο οποίος θα διευκολύνει την επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ έχουν ξεκινήσει οι κινήσεις για ένα νόμο σχετικά με τη δυνατότητα

κατοχύρωσης των εφευρέσεων στον τομέα των ηλεκτρονικών υπολογιστών, στόχος του οποίου είναι να προωθηθεί η δημιουργικότητα και η καινοτομία, αυξάνοντας την ασφάλεια δικαίου για τις εταιρείες που επενδύουν σε νέες εφαρμογές (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2004).

Μετά την Στρατηγική της Λισσαβόνας συντάχθηκε το 2003 η Πράσινη Βίβλος για την επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη. Ήδη από την στρατηγική της Λισσαβόνας είχε τεθεί θέμα σχετικά με την δημιουργία φιλικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη της και την αντιμετώπιση προβλημάτων κυρίως κατά την ίδρυση και λειτουργία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ). Μέσω της Πράσινης Βίβλου προωθήθηκαν τρεις πυλώνες δράσης για μια κοινωνία που θα βασίζεται στην επιχειρηματικότητα, συγκεκριμένα αναφέρεται (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2003):

- i. «Άρση των φραγμών στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Όσον αφορά τον χρόνο και το κόστος που απαιτείται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης, έχουν καθοριστεί ευρωπαϊκοί δείκτες συγκριτικής αξιολόγησης, τους οποίους θα πρέπει να εφαρμόσουν οι κυβερνήσεις. Όταν επιτύχουν αυτό το στόχο θα πρέπει να μεριμνήσουν για την καλύτερη δυνατή ενημέρωση του κοινού όσον αφορά τις προσπάθειές που καταβλήθηκαν για τη μείωση των εμποδίων στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων.

Θα πρέπει να συνεχιστεί η τρέχουσα εργασία βελτίωσης της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και της μείωσης της γραφειοκρατίας ώστε να αρθούν οι φραγμοί για την επιχειρηματική δραστηριότητα και να προωθηθεί η αρχή του να δίνεται προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις. Επίσης, πρέπει να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες βελτίωσης της πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης και εργαζομένους με ειδικά προσόντα. Οι επιχειρηματίες πρέπει να λαμβάνουν την απαραίτητη στήριξη στην προσπάθεια ανάπτυξης των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την προσαρμογή της επιχείρησής τους στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς. Η ανταλλαγή εμπειριών και η συνεργασία, σε ομάδες ή δίκτυα επιχειρήσεων, μπορεί να βοηθήσει τους επιχειρηματίες να αναζητήσουν νέες ιδέες και συμβουλές, να αποκτήσουν πρόσβαση στην τεχνολογία και σε γνώσεις ή να επισημάνουν νέους εταίρους. Η προώθηση δικτύων μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα αποτελεσματική για τη

στήριξη ορισμένων κλάδων ή ομάδων επιχειρηματιών όπως εκείνοι που προέρχονται από εθνοτικές μειονότητες.

- ii. Εξισορρόπηση κινδύνων και ανταμοιβών σε επίπεδο επιχειρηματικότητας. Η ανάληψη κινδύνων πρέπει να ανταμείβεται αντί να τιμωρείται. Η κοινωνική ασφάλιση και οι φορολογικές διατάξεις πρέπει να επανεξεταστούν με βάση τις επιπτώσεις που έχουν στην βούληση των επιχειρηματιών να ιδρύουν μία νέα επιχείρηση ή να επεκτείνουν μία υπάρχουσα. Η εξαγορά μιας υπάρχουσας επιχείρησης πρέπει να ενθαρρύνεται και να διερευνώνται περαιτέρω οι δυνατότητες της ενδοεταιρικής επιχειρηματικότητας. Για να μμειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις της πτώχευσης, πρέπει να εξεταστούν κατάλληλα μέτρα όπως η έγκαιρη εκκαθάριση του παθητικού, η δέσμευση ορισμένων στοιχείων του ενεργητικού ή η άρση ορισμένων περιορισμών σε περίπτωση πτώχευσης.
- iii. Μια κοινωνία που προκρίνει την επιχειρηματικότητα. Παρόλο που πολλοί θα ήθελαν να γίνουν επιχειρηματίες, δεν έχουν αρκετή εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και στις δεξιότητές τους προκειμένου να μετατρέψουν τα όνειρά τους σε πράξη. Οι νέοι πρέπει να αναπτύξουν περισσότερο το επιχειρηματικό πνεύμα τους και να λάβουν την κατάλληλη στήριξη, από κοινού με τους εκπαιδευτές τους, για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων. Θα πρέπει να πραγματοποιηθούν ενημερωτικές εκστρατείες που θα προβάλλουν επιτυχή σενάρια και θα παρουσιάζουν τα πλεονεκτήματα που προσφέρονται κατά τον τρόπο αυτό στην κοινωνία. Οι εκστρατείες αυτές θα πρέπει να απευθύνονται, κυρίως, σε εκείνους που μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στη στήριξη των μμελλοντικών επιχειρηματιών όπως είναι τα σχολεία, τα πανεπιστήμια, οι επενδυτές, οι τοπικές κοινότητες, οι περιφέρειες, οι επιχειρηματικές οργανώσεις, οι σύμβουλοι και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας».

Το 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε τον δημόσιο διάλογο με αντικείμενο τα κύρια θέματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τα μελλοντικά προγράμματα χρηματοδότησης της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ. Η καινοτομία ενισχύει το

επιχειρηματικό πνεύμα, ενώ παράλληλα καθιστά πιο ανταγωνιστική την επιχείρηση (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 9/2/2011).

Όμως η πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση επηρέασε σημαντικά την ικανότητα του Ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού τομέα στο να διοχετεύει αποταμιεύσεις σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις. Το γεγονός αυτό ώθησε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο να εξετάσει το τι μπορεί να γίνει για την βελτίωση της διαθεσιμότητας μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης. Η Πράσινη Βίβλος εστιάζεται στον τρόπο εφαρμογής της διαδικασίας αυτής.

Ένα εκ των βασικότερων θεμάτων σχετίζεται με τις χρηματοδοτικές ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) οι οποίες σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013) πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης προσοχής, διότι μπορούν να στηρίξουν την ανάπτυξη μακροπρόθεσμα. Οι ΜΜΕ πρέπει να έχουν πρόσβαση τόσο σε τραπεζική όσο και σε εξωτραπεζική χρηματοδότηση. Η Πράσινη Βίβλος αφορά μακροπρόθεσμες επενδύσεις υπό την έννοια του σχηματισμού πάγιου υλικού και άυλου κεφαλαίου.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013), «η ικανότητα της οικονομίας να χρηματοδοτεί μακροπρόθεσμες επενδύσεις εξαρτάται από την ικανότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος να διοχετεύει αποτελεσματικά και αποδοτικά τα σχετικά κεφάλαια στους κατάλληλους χρήστες και στις κατάλληλες επενδύσεις μέσω ανοικτών και ανταγωνιστικών αγορών. Η διαδικασία αυτή μπορεί να υλοποιηθεί είτε μέσω διαφόρων ενδιάμεσων φορέων, όπως τράπεζες, ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία, είτε με άμεση πρόσβαση σε χρηματοπιστωτικές αγορές.

Στην Ευρώπη, οι δείκτες επενδύσεων ή αποταμίευσης προς το ΑΕΠ είναι ευνοϊκοί σε σχέση με άλλες περιοχές του κόσμου. Ωστόσο, η συνολική αυτή εικόνα αποκρύπτει το γεγονός ότι οι αποταμιευτές και οι επενδυτές διακατέχονται σήμερα από μεγάλη αβεβαιότητα, απροθυμία ανάληψης κινδύνων και έλλειψη εμπιστοσύνης εξαιτίας της υποτονικής μακροοικονομικής κατάστασης και προοπτικών. Αυτό μπορεί να έχει αποτελέσματα διαρκείας και να δημιουργήσει μονιμότερους φραγμούς όσον αφορά την παροχή μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης».

Η ΕΕ εφαρμόζει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα χρηματοπιστωτικής μεταρρύθμισης, το οποίο αποτελεί συμπλήρωμα μιας ευρύτερης δημοσιονομικής και

οικονομικής μεταρρύθμισης. Η χρηματοπιστωτική σταθερότητα είναι καθοριστική, αλλά μόνη της δεν αρκεί. Η ΕΕ προωθεί συγκεκριμένες ενέργειες για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης της ευρωπαϊκής οικονομίας μέσω των οποίων πρέπει να καλυφθεί ένα ευρύ φάσμα αλληλένδετων παραγόντων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2013):

- την ικανότητα των χρηματοπιστωτικών οργανισμών να διοχετεύουν κεφάλαια ως μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση,
- την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών όσον αφορά την προσφορά μακροπρόθεσμων χρηματοδοτικών προϊόντων,
- εγκάρσιους παράγοντες που θα επιτρέπουν την μακροπρόθεσμη αποταμίευση και χρηματοδότηση, και
- την εύκολη πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) σε τραπεζική και εξωτραπεζική χρηματοδότηση.

Επίσης, εντός των πλαισίων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας κατά καιρούς στην Ελλάδα προκηρύσσονται διάφορα προγράμματα μέσω ΕΣΠΑ, και συγκεκριμένα τα τρέχοντα προγράμματα προέρχονται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία 2014-2020». Το συνολικό ύψος της ενίσχυσης των νέων προγραμμάτων, που παρουσιάστηκαν από το Υπουργείο Οικονομίας, ανέρχεται στα 370 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για τα 4 προγράμματα που βρίσκονταν σε προδημοσίευση και τα οποία είναι (Επιδοτήσεις ΕΣΠΑ, 17/2/2016):

1. Ενίσχυση της Αυτοαπασχόλησης Πτυχιούχων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Στόχος της δράσης είναι η μείωση της ανεργίας και η ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε αντικείμενο συναφές με την ειδικότητά τους. Η ενίσχυση της απασχόλησης με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Το συνολικό ποσοστό ισοδύναμης Δημόσιας Χρηματοδότησης ανέρχεται στο 100% για ολόκληρη την επικράτεια. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου προγράμματος χρηματοδοτούνται έργα συνολικού προϋπολογισμού:

- Από 5.000 έως 25.000 ευρώ στην περίπτωση ενός ατόμου που ανοίγει ατομική επιχείρηση.

-
- Από 5.000 έως 40.000 ευρώ για συνεργατικά σχήματα δύο ατόμων.
 - Από 5.000 έως 50.000 ευρώ για συνεργασίες τριών ή περισσότερων ατόμων.

Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να συσταθούν αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές: ατομική επιχείρηση, Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε. καθώς και κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση ή συνεταιρισμό.

2. Νεοφυής Επιχειρηματικότητα. Σκοπός της δράσης είναι η στήριξη της ανάπτυξης υγιούς νεοφυούς επιχειρηματικότητας που θα συνδέεται με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Για το λόγο αυτό η Δράση στοχεύει, στη δημιουργία πολύ μικρών και μικρών, βιώσιμων επιχειρήσεων με έμφαση σε καινοτόμα επιχειρηματικά σχέδια, και στην ενίσχυση της απασχόλησης με τη δημιουργία βιώσιμων νέων θέσεων απασχόλησης. Το συνολικό ποσοστό ισοδύναμης Δημόσιας Χρηματοδότησης ανέρχεται στο 100% για ολόκληρη την επικράτεια. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου προγράμματος χρηματοδοτούνται έργα συνολικού προϋπολογισμού από 15.000 έως 60.000 ευρώ.
3. Αναβάθμιση πολύ μικρών και μικρών Υφιστάμενων Επιχειρήσεων με την Ανάπτυξη των Ικανοτήτων τους σε Νέες Αγορές. Το πρόγραμμα στοχεύει στην βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών ή στη δημιουργία νέων προϊόντων/υπηρεσιών τα οποία θα καλύπτουν συγκεκριμένες ανάγκες της αγοράς. Επίσης, τα επενδυτικά σχέδια δύνανται να στοχεύουν στην μείωση του κόστους ή την αύξηση της αποτελεσματικότητας των λειτουργικών και παραγωγικών διαδικασιών. Η χρηματοδότηση καλύπτει το 40% των επιλέξιμων δαπανών και προσ αυξάνεται κατά 10%, φτάνοντας στο 50% στην περίπτωση πρόσληψης νέου προσωπικού. Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε πρότασης δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης κυμαίνεται από 15.000€ έως 200.000€.
4. Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον Εκσυγχρονισμό τους και την Ποιοτική Αναβάθμιση των Παρεχόμενων Υπηρεσιών. Το πρόγραμμα στοχεύει στην ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων για τον εκσυγχρονισμό της υποδομής και της λειτουργίας τους, την ποιοτική αναβάθμιση τους και τον

εμπλουτισμό, την αναβάθμιση και την πιστοποίηση των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, ώστε να βελτιώσουν την θέση τους στην εσωτερική και διεθνή τουριστική αγορά. Η χρηματοδότηση καλύπτει το 40% των επιλέξιμων δαπανών και προσαυξάνεται κατά 10%, φτάνοντας στο 50% στην περίπτωση πρόσληψης νέου προσωπικού. Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε πρότασης δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης κυμαίνεται από 15.000€ έως 150.000€.

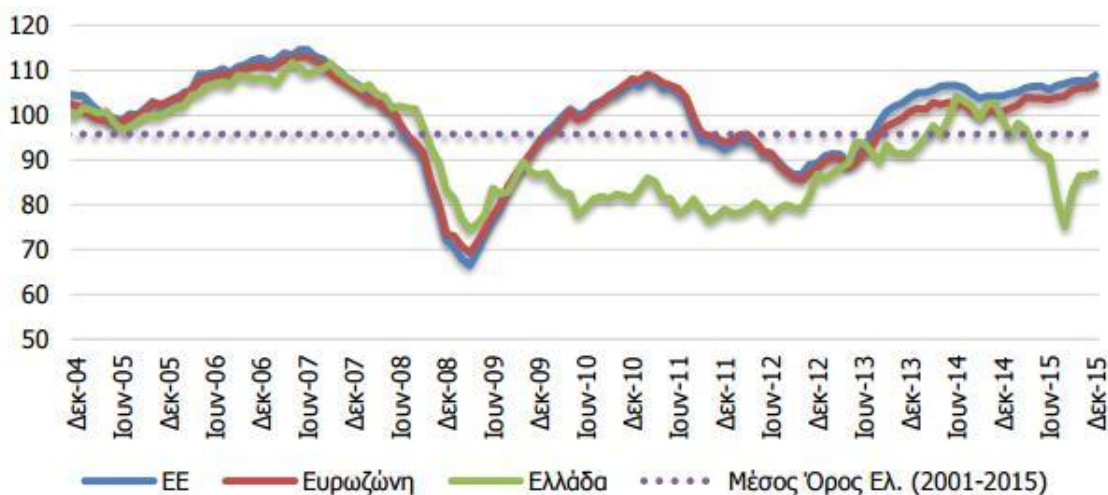
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΚΡΙΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

4.1 Εξελίξεις στην Ελληνική Οικονομία μετά την Κρίση Ελληνικού Δημόσιου Χρέους

Το 2015 σε σύγκριση με το 2014 ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα παρουσίασε επιδείνωση, με το μέσο δείκτη του έτους να κινείται στις 88,7 μονάδες από τις 99,3 που ήταν το 2014. Όπως φαίνεται και στο επόμενο διάγραμμα ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα είχε παρουσιάσει από τον Ιούλιο του 2012 ανάκαμψη, ενώ τον Ιούνιο του 2013 φαίνεται να συγκλίνει με τους δείκτες οικονομικού κλίματος της Ε.Ε. και της Ευρωζώνης, όμως από τον Δεκέμβριο του 2014 σημειώθηκε εκ νέου πτώση.

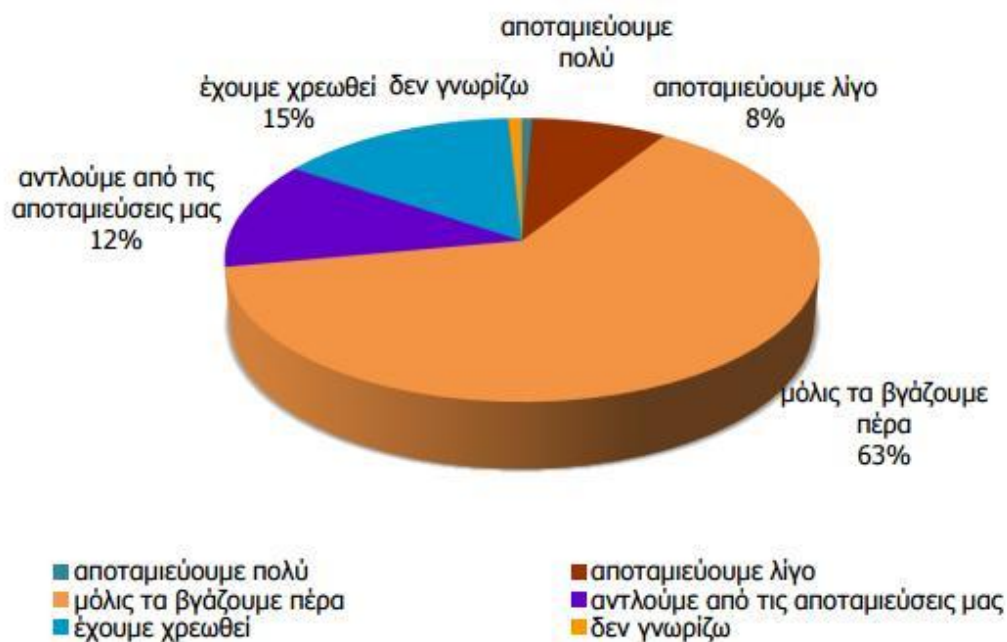
Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος: Ε.Ε.-27, Ευρωζώνη και Ελλάδα, 2014-2015

Πηγή: IOBE, 1/2016

Σε έρευνα που πραγματοποίησε το IOBE (1/2016), σχετικά με την οικονομική κατάσταση των ελληνικών νοικοκυριών η πλειοψηφία (63%) δήλωσε ότι μόλις τα βγάζουν πέρα, το 15% δήλωσε ότι έχουν χρεωθεί, το 12% δήλωσε ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους, ενώ μόλις το 8% δήλωσε ότι αποταμιεύουν.

Διάγραμμα 2: Στοιχεία έρευνας καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, (μέσος όρος Οκτωβρίου – Δεκεμβρίου 2015)

Πηγή: IOBE, 1/2016

Όσον αφορά τις δημοσιονομικές εξελίξεις, η αβεβαιότητα και η ανησυχία που κυριαρχούσε από το 2014, συνεχίστηκε και το 2015, λόγω των ατελέσφορων διαπραγματεύσεων το πρώτο εξάμηνο του 2015, και με την λήξη του δεύτερου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής στις 30 Ιουνίου 2015, χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η Πέμπτη αξιολόγηση. Η κυρίαρχη αβεβαιότητα σε συνδυασμό με το κλείσιμο των τραπεζών και στην συνέχεια την επιβολή ελέγχων στην κίνηση των κεφαλαίων (capital controls), προκάλεσαν δυσμενείς επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία, οι οποίες επηρέασαν αρνητικά όλους τους σχετικούς οικονομικούς δείκτες.

**Πίνακας 1: Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης σε εθνικολογιστική βάση
(ESA 2010 - % στο ΑΕΠ)**

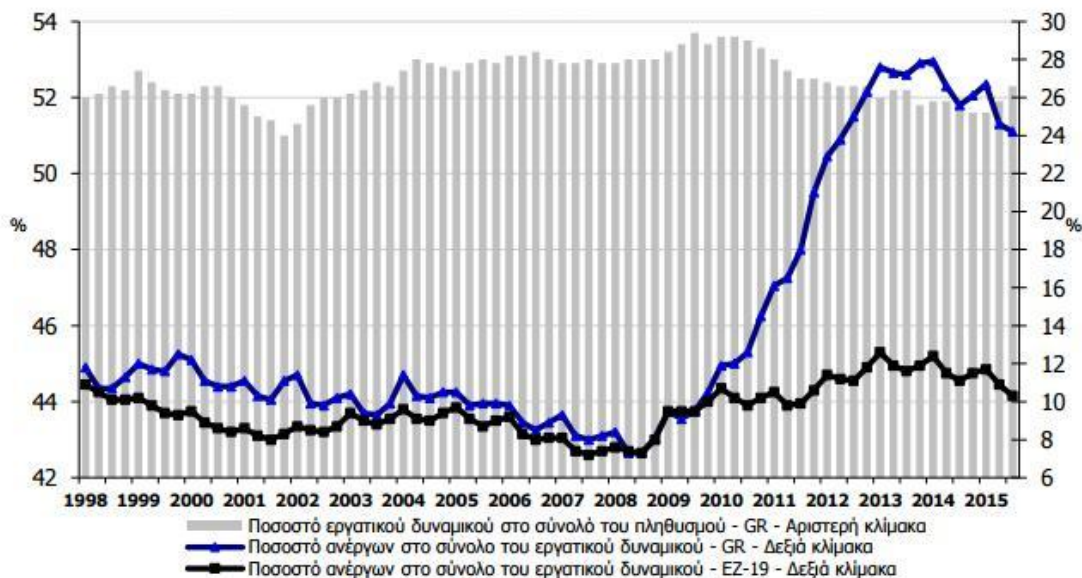
	2011	2012	2013	2014	2015*	2016**
Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης (χωρίς την καθαρή χρηματοδότηση προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα)	-10,5	-6,1	-1,8	-3,6	-3,2	-2,1
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΓΚ (χωρίς την καθαρή χρηματοδότηση προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα)	-3,8	-1,0	2,2	0,4	0,7	1,8
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΓΚ (Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής)	...	-1,3	1,2	0,3	-0,2	0,5

Πηγή: IOBE, 1/2016, * Προσωρινά Στοιχεία, **Προϋπολογισμός 2016

Όπως φαίνεται και στο παραπάνω πίνακα, το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης για το 2014 διαμορφώθηκε σε 3,6% του ΑΕΠ, ενώ ο στόχος ήταν για έλλειμμα 1,3%. Για το 2015 εκτιμάται ότι το έλλειμμα θα φτάσει στο 3,2% του ΑΕΠ, ενώ η αρχική πρόβλεψη ήταν για έλλειμμα 0,2%. Το πρωτογενές πλεόνασμα για το 2014 περιορίστηκε από το αρχικά επιδιωκόμενο 2,9% του ΑΕΠ σε 0,4%, ενώ για το 2015 εκτιμάται ότι το πρωτογενές πλεόνασμα θα διαμορφωθεί σε 0,7% του ΑΕΠ, έναντι αρχικού στόχου 4,0% του ΑΕΠ. Το πρωτογενές πλεόνασμα, όπως αυτό μετράται για το Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής, περιορίστηκε σε 0,3% του ΑΕΠ το 2014, έναντι αρχικού στόχου 1,8% του ΑΕΠ (IOBE, 1/2016).

Μια από τις σημαντικότερες επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης υπήρξε και η ραγδαία αύξηση της ανεργίας. Δραματική αύξηση της ανεργίας, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα που ακολουθεί, σημειώθηκε στην Ελλάδα από το 2008 μέχρι και το 2012. Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το IOBE (1/2016), ο αριθμός των ανέργων περιορίστηκε την περίοδο Ιουλίου- Σεπτεμβρίου 2015, στους 1.160,5 χιλ. από 1.229,4 στο ίδιο τρίμηνο του 2014, δηλαδή υπήρξε μείωση κατά 5,6%. Ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε κατά 84,2 χιλ. άτομα, δηλαδή από τους 3.586,8 χιλ. στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα του 2014 στους 3.671,1 χιλ. το 2015, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση των απασχολούμενων κατά 2,3%.

Διάγραμμα 3: Εξέλιξη του Ποσοστού του Εργατικού Δυναμικού στο Σύνολο του Πληθυσμού και του Ποσοστού των Ανέργων στο σύνολο του Εργατικού Δυναμικού, 1998-2015

Πηγή: IOBE, 1/2016

Σύμφωνα με το IOBE (1/2016), «η συνεχής υποχώρηση της ανεργίας στα πρώτα τρία τρίμηνα του 2015, παρά τη σταδιακή απώλεια της αναπτυξιακής δυναμικής της ελληνικής οικονομίας στο ίδιο χρονικό διάστημα, εκτός από την ανοδική δυναμική της απασχόλησης σε συγκεκριμένους κλάδους, εκτιμάται ότι είναι αποτέλεσμα των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας που έλαβαν χώρα τα τελευταία χρόνια στη Ελλάδα και αρχίζουν να αποδίδουν (μείωση κατώτατου μισθού, μείωση εργοδοτικών εισφορών, υπερίσχυση επιχειρησιακών συμβάσεων εργασίας έναντι κλαδικών συμβάσεων, ενίσχυση θεσμού μερικής απασχόλησης, ισχύς κλαδικών συμβάσεων μόνο για όσους την υπογράφουν, «πάγωμα» τριετιών και ωριμάνσεων κ.λ.π.».

Όσον αφορά τις επενδύσεις οι οποίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την επιχειρηματικότητα, την περίοδο Ιανουαρίου- Σεπτεμβρίου του 2015 σημειώθηκε συρρίκνωση των επενδύσεων κατά 11,6%, έναντι πολύ ηπιότερης αύξησης (+2,2%) στην αντίστοιχη περίοδο του 2014. Η εκτεταμένη μείωση των επενδύσεων στη διάρκεια του αρχικού εννιαμήνου του 2014, προήλθε κυρίως από τον περιορισμό των

αποθεμάτων (-€967 εκατ.) και λιγότερο από τη μείωση του σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου (-€212 εκατ. ή -1,4%).

Το 2014 υπήρξε μεγάλη πολιτική αβεβαιότητα, κυρίως κατά το πρώτο εξάμηνο, όμως οι επιχειρήσεις δεν μείωσαν κατά την διάρκεια του έτους τις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου. Οι πρωτοφανείς πολιτικές εξελίξεις το 2015 είχαν ως αποτέλεσμα να πλήξουν την ρευστότητα και την επενδυτική διάθεση και σημειώθηκε μείωση κατά 991€ το γ' τρίμηνο (IOBE, 1/2016).

4.2 Η Επιχειρηματικότητα μετά την Κρίση στην Ελλάδα

Με την έναρξη την οικονομική κρίσης στην Ελλάδα δημιουργήθηκε πληθώρα ερωτημάτων όπως: Ποιο θα είναι το μέλλον των ελληνικών επιχειρήσεων μετά την κρίση; Ποιες θα επιβιώσουν και με ποια μορφή; Ποιες νέες θα αναδειχθούν; Ερωτήματα που ακόμα και τώρα είναι δύσκολο να απαντηθούν.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις και γενικά το ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον αντιμετωπίζουν δομικό πρόβλημα, το οποίο διαθέτει χαρακτηριστικά που έχουν εδώ και χρόνια καθιερωθεί. Αυτό που συνέβη με την κρίση, είναι ότι οι επιχειρήσεις παντός είδους αναγκάστηκαν να ανακαλύψουν τα όρια αντοχής τους. Πολλές από αυτές βρέθηκαν αντιμέτωπες με τις χρόνιες αδυναμίες τους και με την έλλειψη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Πολλές επιχειρήσεις οι οποίες διέθεταν ικανότητα προσαρμογής, αντέδρασαν με τα πρώτα σημάδια της κρίσης αποκόπτοντας δραστηριότητες που δεν απέδιδαν, μειώνοντας το κόστος και πηγαίνοντας σε διεθνείς αγορές που υπήρχε ζήτηση. Υπήρξαν και διορατικές επιχειρήσεις που βρήκαν ευκαιρίες ακόμα και μέσα στην κρίση, ανοίχτηκαν σε νέες διεθνείς δραστηριότητες, και αντιμετώπισαν την έλλειψη ρευστότητας με διεθνείς προσβάσεις και συνεργασίες, επίσης προσαρμόστηκαν στις νέες συνθήκες σε άλλες αγορές.

Η ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής οικονομίας κρίνεται και από το επίπεδο ικανότητας των επιχειρήσεων να τοποθετήσουν τις προσφορές τους και να διεκδικήσουν ρόλο στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί λόγω κρίσης. Φυσικά πίσω από αυτό το εγχείρημα βρίσκεται η προδιάθεση και η ικανότητα

των ατόμων να αναλάβουν δράση και να επιχειρήσουν να διακριθούν με πρότυπα σύγκρισης διεθνή.

Ο ρόλος του κράτους στην διαδικασία προσαρμογής των επιχειρήσεων είναι καθοριστικός, και μπορεί να παρέχει βοήθεια είτε άμεσα, είτε έμμεσα. Ένας τρόπος άμεσης βοήθειας είναι η βελτίωση του θεσμικού περιβάλλοντος (Λιούκας, 2010). Ουσιαστικά με τις νέες εταιρικές μορφές, των οποίων η θέσπιση έγινε μετά το 2010, όπως είναι η Ι.Κ.Ε. το κράτος επιθυμεί να μειώσει την γραφειοκρατία και όλα τα απαιτούμενα που ίσχυαν για τις προϋπάρχουσες εταιρικές μορφές, τα οποία απέτρεπαν κάποιον από την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας.

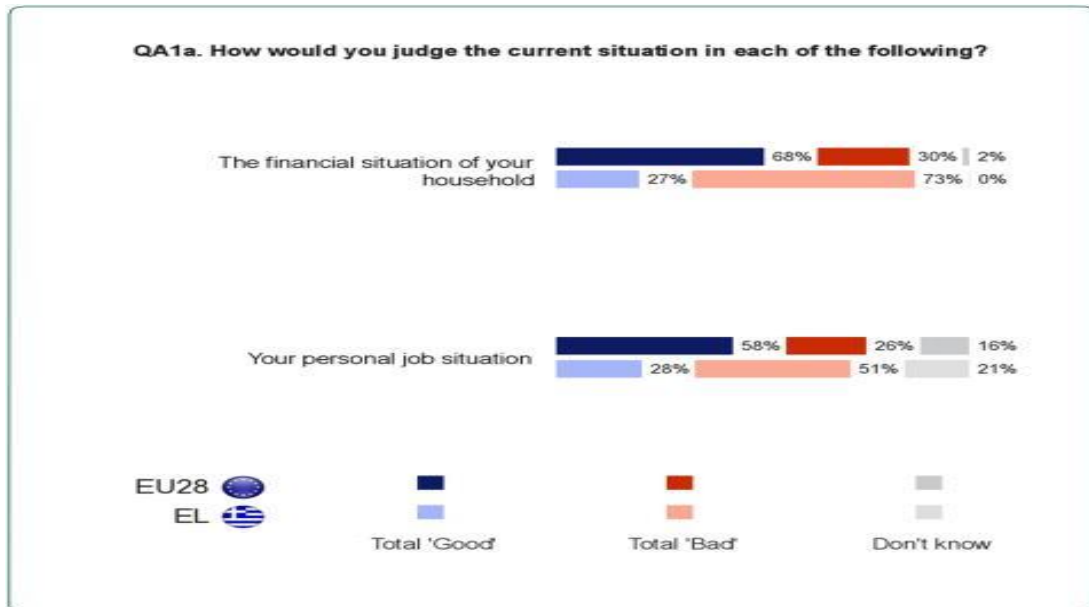
Όσον αφορά την παρακολούθηση της επιχειρηματικότητας διεθνώς υπάρχουν οργανισμοί όπως το Global Entrepreneurship Monitor (παρακολούθηση επιχειρηματικότητας σε διεθνή κλίμακα) και το Eurobarometer (παρακολούθηση επιχειρηματικότητας σε Ευρωπαϊκή κλίμακα). Αυτοί οι οργανισμοί εκπονούν περιοδικές μελέτες και εκθέσεις σχετικά με την εξέλιξη της επιχειρηματικότητας. Να σημειωθεί ότι στην Ελλάδα στοιχεία για την επιχειρηματικότητα παρέχει το Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ). Στις μελέτες περιλαμβάνονται, πέρα από τα ποσοτικά στοιχεία σχετικά με την ίδρυση νέων επιχειρήσεων και απόψεις των επιχειρηματιών για την επιχειρηματικότητα.

Ειδικά οι έρευνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέσω του Eurobarometer για κάθε χώρα, και συγκεκριμένα για την Ελλάδα, προσφέρουν χρήσιμες πληροφορίες για τις πεποιθήσεις των Ελλήνων πολιτών σε σύγκριση με των Ευρωπαίων, όσον αφορά την επιχειρηματικότητα αλλά και την παρούσα κατάσταση της οικονομίας. Η πιο πρόσφατη έρευνα για την Ελλάδα του Eurobarometer έγινε την περίοδο 16/05/2015-27/05/2015. Τα αποτελέσματα βασίζονται συνολικά για την Ευρωπαϊκή Ένωση (EU28) σε 27.758 συνεντεύξεις, και για την Ελλάδα (EL) σε 999 συνεντεύξεις.

Στην ερώτηση πως θα έκριναν την παρούσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους το 68% των Ευρωπαίων απάντησαν συνολικά καλή, ενώ το 30% απάντησε συνολικά καλή. Όμως για την Ελλάδα τα ποσοστά αντιστρέφονται, δηλαδή το 73% δεν έχει καλή οικονομική κατάσταση, και μόλις το 27% έχει καλή οικονομική κατάσταση. Όσον αφορά την ερώτηση σχετικά με την εργασιακή κατάσταση του

καθενός, το 58% των Ευρωπαίων είναι ευχαριστημένοι με την δουλειά τους, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για την Ελλάδα είναι μόλις 28%, το 26% των Ευρωπαίων δεν είναι καθόλου ευχαριστημένοι με την δουλειά τους, ενώ το ίδιο ποσοστό για την Ελλάδα αγγίζει το 51% (Διάγραμμα 1).

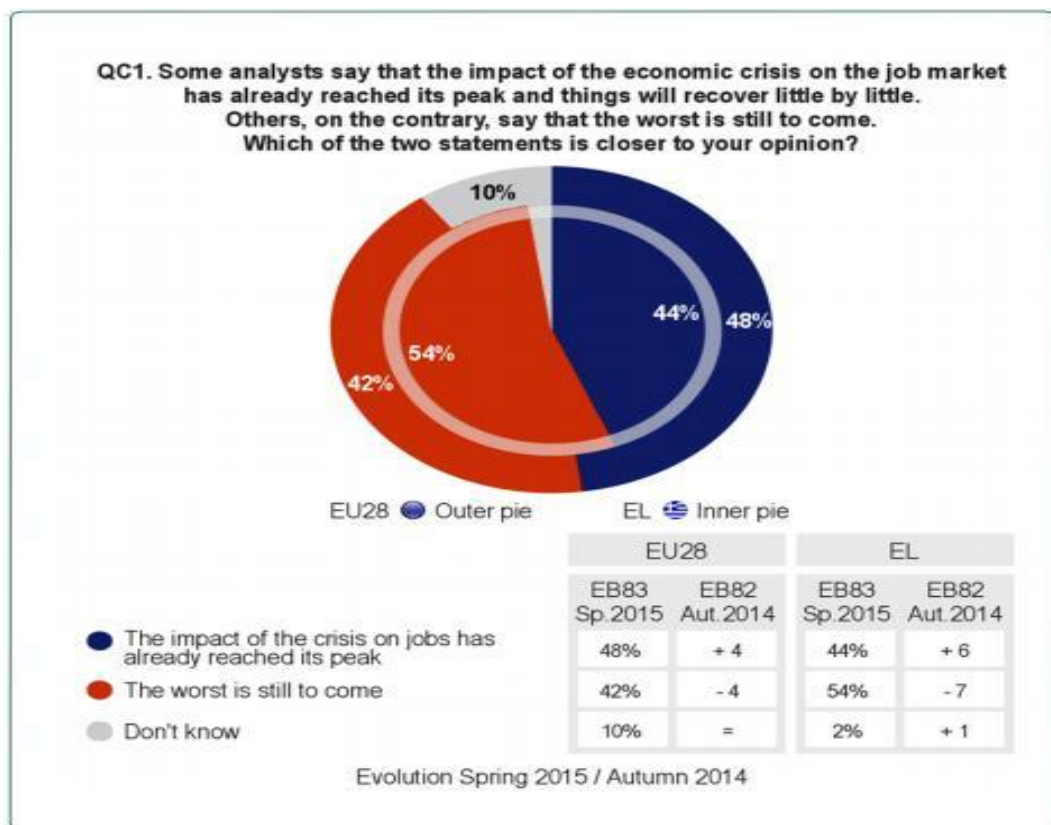
Διάγραμμα 4: Οικονομική Κατάσταση Νοικοκυριού και Εργασία

Πηγή: European Commission, 2015

Στην ερώτηση σχετικά με το ότι «οι αναλυτές θεωρούν ότι η επίδραση της οικονομική κρίσης στην αγορά εργασίας, έχει ήδη φτάσει στο μέγιστο σημείο και σιγά- σιγά θα υπάρξει ανάκαμψη. Αντιθέτως άλλοι πιστεύουν ότι τα χειρότερα δεν έχουν έρθει ακόμα. Ποία από τις δύο δηλώσεις σας εκφράζει περισσότερο;». Το 48% των Ευρωπαίων απάντησε ότι η επίδραση της κρίσης στην αγορά εργασίας έχει φτάσει στο μέγιστο σημείο, το αντίστοιχο ποσοστό για την Ελλάδα είναι 44%. Οι Έλληνες με ποσοστό 54% υποστηρίζουν ότι τα χειρότερα όσον αφορά την αγορά εργασίας έπονται, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους Ευρωπαίους είναι 42% (Διάγραμμα 5).

Διάγραμμα 5: Επίδραση της Οικονομικής Κρίσης στην Αγορά Εργασίας

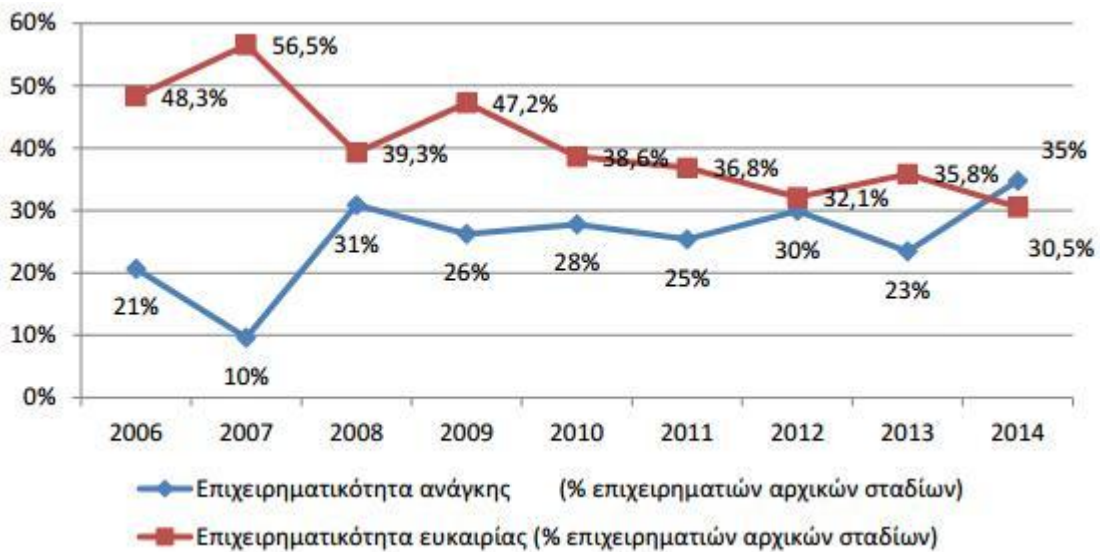
Πηγή: European Commission, 2015

Από τις παραπάνω απαντήσεις είναι σαφές ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες έχουν αντίθετες απόψεις με τους Έλληνες. Επίσης κατανοητό είναι ότι όταν το 54% των Ελλήνων πιστεύει ότι οι χειρότερες επιπτώσεις της κρίσης στον εργασιακό τομέα δεν έχουν έρθει ακόμα, δεν μπορεί εύκολα να κάνει κάποιο επιχειρηματικό βήμα, για παράδειγμα να ιδρύσει μια νέα εταιρεία, ακόμα και αν πρόκειται για μια εταιρεία όπως είναι η I.K.E. για την οποία θεωρητικά δεν απαιτείται κανένα αρχικό κεφάλαιο.

Στην πράξη όμως λόγω της παρατεταμένης ύφεσης, σε σύγκριση με άλλες χώρες, περισσότεροι πολίτες στην Ελλάδα οδηγούνται στην ίδρυση επιχειρήσεων λόγω ανάγκης, και όχι λόγω αξιοποίησης επιχειρηματικών ευκαιριών. Στην Ελλάδα το 2015 μόλις το 30,5% της επιχειρηματικότητας κινητοποιείται από τον εντοπισμό ευκαιριών, το ποσοστό αυτό είναι σε χαμηλότερα επίπεδα από τον μέσο όρο των χωρών καινοτομίας (54,9%). Αντιθέτως η επιχειρηματική δραστηριοποίηση λόγω ανάγκης στην Ελλάδα κατέχει ποσοστό 43,6%, και βρίσκεται σε υψηλότερα επίπεδα

σε σύγκριση με τον μέσο όρο των χωρών καινοτομίας όπου το ποσοστό είναι μόλις 23,9%. Τα ποσοστά αυτά επιβεβαιώνουν το γεγονός ότι η Ελλάδα επάξια βρίσκεται στη τελευταία θέση της κατάταξης μεταξύ των χωρών καινοτομίας μελών της Ε.Ε. σε όρους επιχειρηματικότητας ευκαιρίας και στην πρώτη θέση της κατάταξης σε όρους επιχειρηματικότητας ανάγκης.

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη κατανομής επιχειρηματικότητας ανάγκης και ευκαιρίας 2006-2014

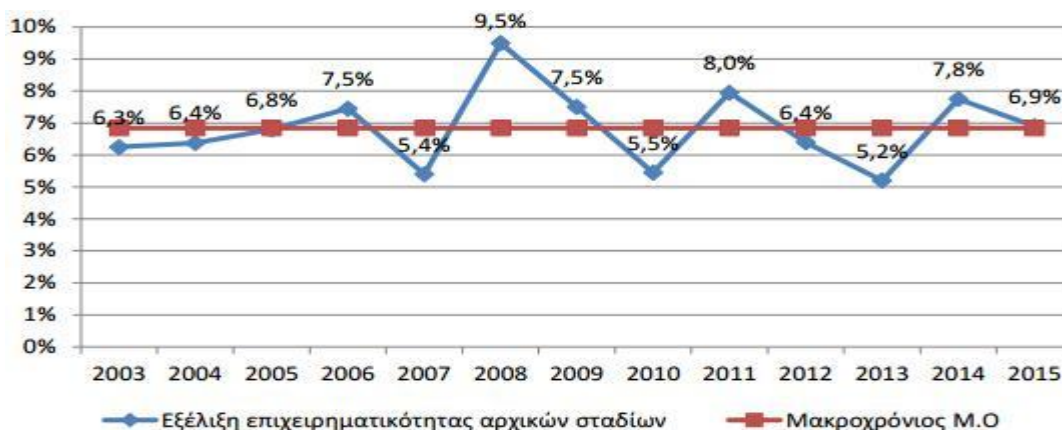
Πηγή: IOBE, 2/2016

Σύμφωνα με τα στοιχεία του παραπάνω διαγράμματος, διαχρονικά υψηλότερο είναι το ποσοστό των ατόμων που δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά για την βελτίωση του εισοδήματός τους και για την βελτίωση των συνθηκών εργασίας (επιχειρηματικότητα ευκαιρίας), σε σύγκριση με το ποσοστό των ατόμων που δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά από ανάγκη. Όμως το χάσμα της διαφοράς των ποσοστών ανάμεσα στην επιχειρηματικότητα ευκαιρίας και την επιχειρηματικότητα ανάγκης, μειώνεται διαρκώς. Ενώ το 2014 το ποσοστό της επιχειρηματικότητας εξ' ανάγκης αυξήθηκε κατά περίπου 11 ποσοστιαίες μονάδες, και έτσι για πρώτη φορά το ποσοστό των ατόμων που ασκεί επιχειρηματικότητα εξ' ανάγκης υπερέβη το ποσοστό επιχειρηματικότητας ευκαιρίας.

Πλέον που επιπτώσεις της κρίσης είναι κάτι παραπάνω από αισθητές, τα κίνητρα που οδηγούν στην επιχειρηματική δραστηριοποίηση δεν είναι τόσο η βελτίωση των συνθηκών εργασίας, αλλά η απόκτηση εργασίας (επιχειρηματικότητα ανάγκης), χωρίς αυτό να σημαίνει ότι όσα άτομα ξεκίνησαν επιχειρηματική δραστηριότητα εξ' ανάγκης δεν διέγνωσαν κάποια επιχειρηματική ευκαιρία.

Ο πρώτος δείκτης μέτρησης της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο της έρευνας του GEM είναι η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων και αποτυπώνει τη δραστηριότητα που εκδηλώνεται για την εκκίνηση νέων επιχειρηματικών εγχειρημάτων σε κάθε χώρα, και αφορά το ποσοστό των ατόμων στον πληθυσμό ηλικίας 18-64 ετών. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία από το IOBE (2013, 2014, 2015, 2016) στην Ελλάδα, το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 18-64, που βρισκόταν σε αρχικό στάδιο επιχειρηματικής δραστηριοποίησης το καλοκαίρι του 2011 ήταν 8%, το 2012 ήταν 6,5%, το 2013 ήταν 5,2%, ενώ το 2014 αυξήθηκε στο 7,8%, σε επίπεδα υψηλότερα από το μακροχρόνιο μέσο όρο του δείκτη (2003-2014), όμως το 2015 σημειώθηκε εκ νέου πτώση στο επίπεδο του 6,9%. Όμως σύμφωνα με το IOBE (2/2016), ο δείκτης κυμαίνεται στα επίπεδα του μακροχρόνιου μέσου όρου -σε αντίθεση με προηγούμενα έτη στα οποία είχε αντίστοιχα σημειωθεί πτώση, ένδειξη πιθανής άμβλυνσης της αβεβαιότητας που έχει επιφέρει η οικονομική κρίση. Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η διαχρονική εξέλιξη της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων από το 2003 έως το 2015.

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ως % του πληθυσμού, 2003-2015

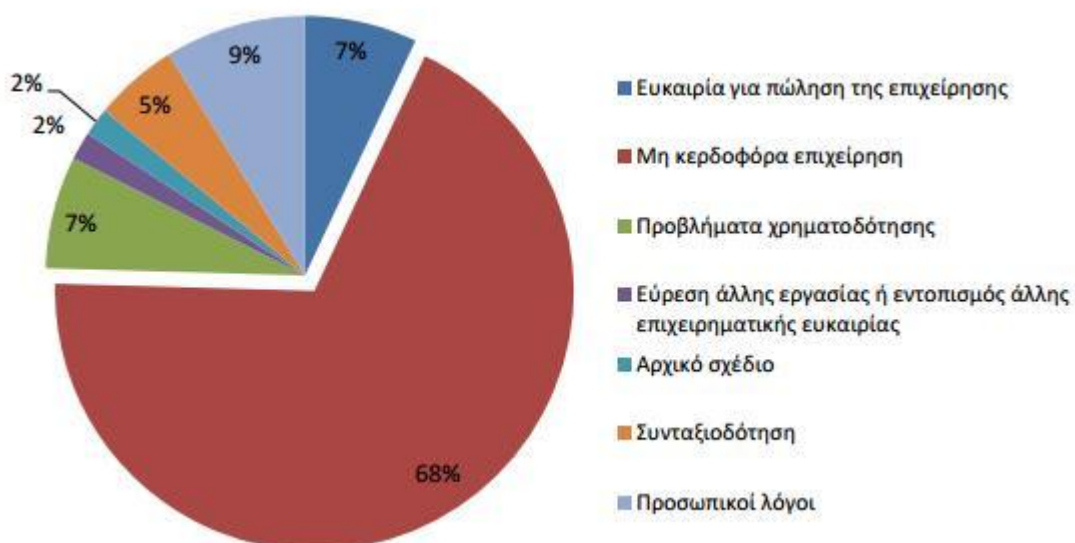
Πηγή: IOBE, 2/2016

Όπως φαίνεται και στο παραπάνω διάγραμμα η εξέλιξη του δείκτη τα τελευταία χρόνια εμφανίζει διακυμάνσεις την περίοδο, τόσο την περίοδο πριν όσο και μετά την έναρξη της οικονομικής κρίσης. Το IOBE (2/2-16), υποστηρίζει ότι «οι Έλληνες αντέδρασαν στη κρίση κάνοντας αυτό που ξέρουν να κάνουν καλύτερα: ιδρύοντας μικρές επιχειρήσεις». Όμως πολλές από αυτές τις επιχειρήσεις δεν μπόρεσαν να ανταπεξέλθουν κατά την φάση της οικονομικής κρίσης.

Πιθανόν οι έντονες αυτές διακυμάνσεις να οφείλονται και στην συνεκτίμηση δύο αντικρουόμενων δυνάμεων οι οποίες υφίστανται την περίοδο της κρίσης στην ελληνική επιχειρηματικότητα, η πρώτη αφορά τον υψηλό φόβο που κυριαρχεί σχετικά με την επιχειρηματική αποτυχία, ενώ η δεύτερη υπάρχει ο εντοπισμός επιχειρηματικών ευκαιριών.

Το ποσοστό του πληθυσμού που δηλώνει πως έχει διακόψει ή αναστείλει την επιχειρηματική του δραστηριότητα το 2014 ανέρχεται στο 2,8% του πληθυσμού χαμηλότερα δηλαδή από το αντίστοιχο ποσοστό το 2013 (4,8%) και σε μικρή απόσταση από το μέσο όρο των χωρών καινοτομίας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το 2012 διαμορφώθηκε στο 4,6% (IOBE, 2013, 2014, 2015, 2016).

Διάγραμμα 8: Λόγοι διακοπής ή αναστολής λειτουργίας επιχείρησης (2014)

Πηγή: IOBE, 2/2016

Όπως προκύπτει από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, ο κυριότερος λόγος διακοπής ή αναστολής λειτουργίας μιας επιχείρησης το 2014 ήταν η έλλειψη κερδοφορίας με ποσοστό 68%, ενώ από τις βασικότερες υπόλοιπες αιτίες είναι: οι προσωπικοί λόγοι (9%), τα προβλήματα χρηματοδότησης (7%) και η ευκαιρία για πώληση (7%). Επομένως είναι προφανές ότι οι οικονομικοί παράγοντες, που σημαίνει η έλλειψη κερδοφορίας των επιχειρήσεων, τα προβλήματα χρηματοδότησης, οι υψηλές ασφαλιστικές εισφορές, καθώς και η υψηλή φορολογία, ευθύνονται για τη διακοπή δραστηριότητας των επιχειρηματικών εγχειρημάτων. Οι οικονομικοί παράγοντες σε μεγάλο βαθμό οφείλονται και στη δυσμενή οικονομική συγκυρία.

Η λήψη απόφασης για την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας σαφώς και συνδέεται πρωτίστως με την αβεβαιότητα σχετικά με τις προοπτικές της, ιδίως κατά τις περιόδους οικονομικής ύφεσης, όπως είναι αυτή που εξελίσσεται τα τελευταία χρόνια. Όμως πέρα από την εξέταση των πιθανοτήτων επιτυχίας της επιχείρησης, υπάρχουν και άλλοι παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν είτε θετικά είτε αρνητικά την λήψη απόφασης για την έναρξη μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι παράγοντες αυτοί διακρίνονται σε δύο επιμέρους κατηγορίες (IOBE, 2/2016):

1. πολιτισμικοί παράγοντες: οι οποίοι αναφέρονται στη γενική στάση μιας κοινωνίας απέναντι στην επιχειρηματική δραστηριότητα, και
2. προσωπικοί παράγοντες: που αναφέρονται στο πώς αντιλαμβάνεται το ίδιο το άτομο το ζήτημα της επιχειρηματικής του δραστηριοποίησης σε ένα γενικότερο πλαίσιο.

Για την πρώτη κατηγορία το GEM (IOBE, 2/2016) διερευνά τέσσερις δείκτες, οι οποίοι σχετίζονται με τις αντιλήψεις που επικρατούν στον πληθυσμό ηλικίας 18-64 ετών για το ευρύτερο κοινωνικό και επιχειρηματικό περιβάλλον μέσα στο οποίο μπορεί να κινηθεί ο νέος επιχειρηματίας, πρόκειται για:

- i. «το κατά πόσον πιστεύουν κατά τη στιγμή διεξαγωγής της έρευνας πως υπάρχουν επιχειρηματικές ευκαιρίες για το επόμενο εξάμηνο,
- ii. αν η επιχειρηματικότητα αντιμετωπίζεται από την ελληνική κοινωνία ως καλή επιλογή σταδιοδρομίας,

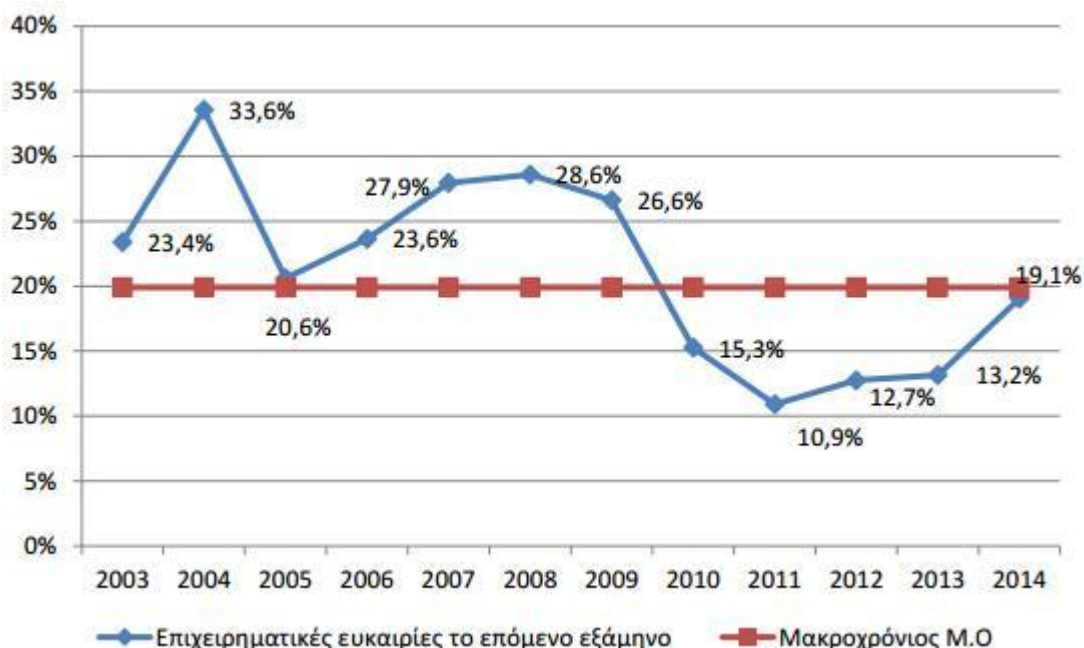
-
- iii. αν η ελληνική κοινωνία αντιμετωπίζει τους επιχειρηματίες ως άτομα άξια σεβασμού, και
 - iv. αν τα μαζικά μέσα ενημέρωσης εστιάζουν στο θέμα της επιχειρηματικότητας».

Επίσης το GEM διερευνά επιπλέον δύο δείκτες, που σχετίζονται με προσωπικούς παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν την απόφαση για επιχειρηματική δραστηριοποίηση, οι δείκτες αυτοί είναι:

- «το κατά πόσον τα άτομα κρίνουν ότι διαθέτουν τις γνώσεις, την ικανότητα και την εμπειρία για να γίνουν επιχειρηματίες, και
- το κατά πόσον ο φόβος της αποτυχίας θα τους απέτρεπε από το να δοκιμάσουν να εκμεταλλευτούν μια επιχειρηματική ευκαιρία».

Ο συνδυασμός των πολιτισμικών και των προσωπικών παραγόντων μπορούν να προσεγγίσουν τις επιχειρηματικές προδιαθέσεις των Ελλήνων. Ο δείκτης που σχετίζεται με την ύπαρξη επιχειρηματικών ευκαιριών το επόμενο εξάμηνο για την Ελλάδα βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα, γεγονός που οφείλεται στην μακροχρόνια ύφεση της ελληνικής οικονομίας, στην αυστηρή δημοσιονομική προσαρμογή, καθώς επίσης στην έλλειψη ρευστότητας στην πραγματική οικονομία. Στο επόμενο διάγραμμα παρουσιάζεται η εξέλιξη του συγκεκριμένου δείκτη για όλα τα χρόνια που συμμετέχει η Ελλάδα στο ερευνητικό πρόγραμμα του GEM, σε σύγκριση με τον μακροχρόνιο μέσο όρο.

Διάγραμμα 9: Επιχειρηματικές ευκαιρίες το επόμενο εξάμηνο (% πληθυσμού)

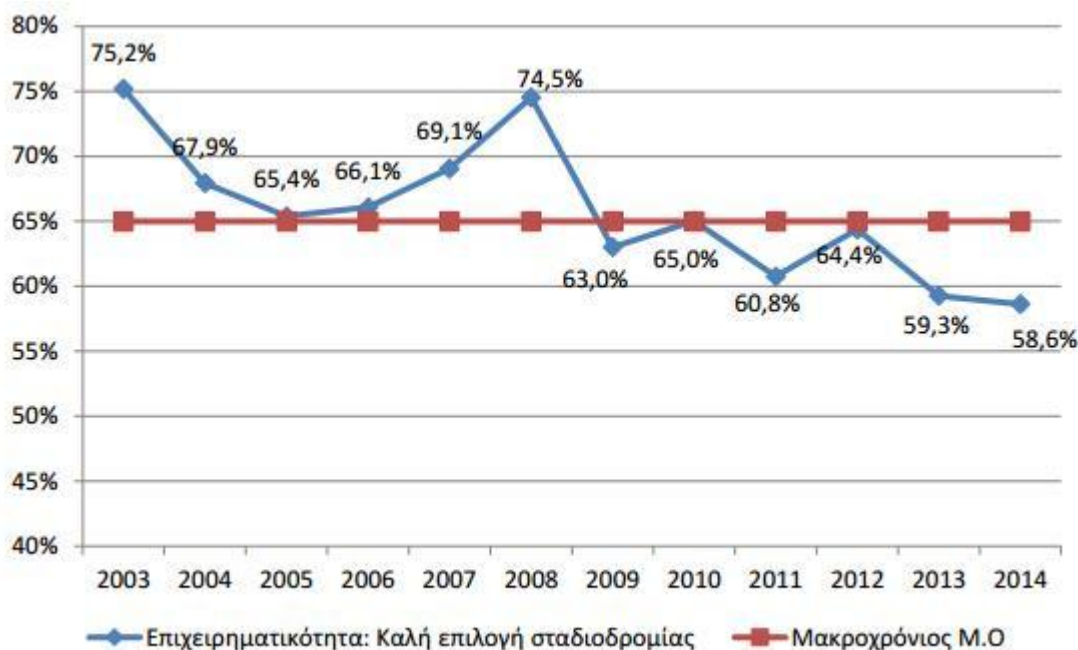

Πηγή: ΙΟΒΕ, 2/2016

Όπως φαίνεται και στο παραπάνω διάγραμμα από το 2008 μέχρι και το 2011, σημειώθηκε σταθερή πτώση του δείκτη, που κατά κύριο λόγο σχετίζεται με την ύφεση στην οποία βρισκόταν η ελληνική οικονομία το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Η κατάσταση φαίνεται να αντιστρέφεται μετά το 2011, όπου σταδιακά έως και το 2014 φαίνεται ότι αυξάνεται το ποσοστό των ατόμων που πιστεύουν ότι θα υπάρξουν επιχειρηματικές ευκαιρίες μέσα στο επόμενο εξάμηνο. Αυτό είναι ενδεχομένως μια ένδειξη για την ανάκαμψη του κλίματος της ελληνικής επιχειρηματικότητας.

Ενώ παλαιότερα επικρατούσε η άποψη ότι το να ανοίξει κάποιος μια δική του επιχείρηση, ήταν ένα βήμα καλής επαγγελματικής σταδιοδρομίας, πλέον μετά την οικονομική κρίση τα δεδομένα αυτά έχουν μεταβληθεί. Όπως παρουσιάζεται και στο επόμενο διάγραμμα, ενώ το 2007- 2008 το 74,5% ήταν υπέρ της επιχειρηματικότητας για μια καλή σταδιοδρομία, μετά το 2008 σημειώθηκε ραγδαία πτώση του δείκτη φτάνοντας το 2014 μόλις το 58,8% του δείγματος να δηλώνει ότι η επιχειρηματικότητα αποτελεί καλή επιλογή σταδιοδρομίας.

Διάγραμμα 10: Επιχειρηματικότητα: καλή επιλογή σταδιοδρομίας (% πληθυσμού)

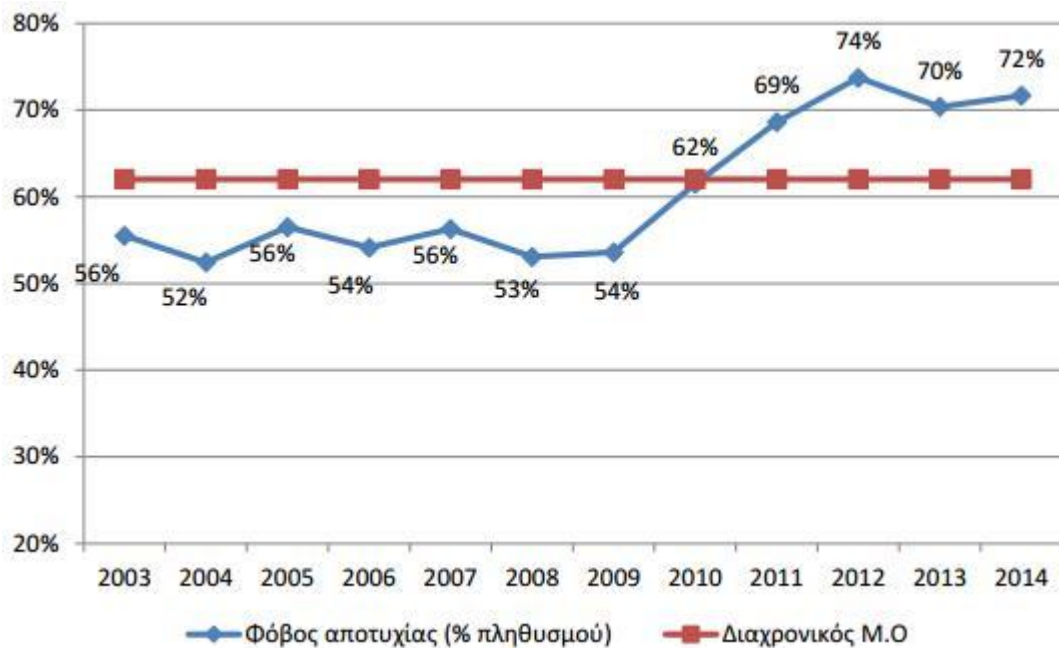

Πηγή: IOBE, 2/2016

Είναι προφανές ότι η κατάσταση της ελληνικής οικονομίας έχει μεταβάλει την αντίληψη που επικρατούσε παλαιότερα, δηλαδή του ότι οι επιχειρηματίες και γενικά οι αυτοαπασχολούμενοι έχουν μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους, μεγαλύτερη εργασιακή ασφάλεια και ανεξαρτησία. Σύμφωνα με το IOBE (2/2016), η μείωση των τιμών του συγκεκριμένου δείκτη πιθανόν ακόμα να αντανακλά το αρνητικό κλίμα για τις προοπτικές βιωσιμότητας νέων επιχειρηματικών εγχειρημάτων σε συνδυασμό με την πιστωτική ασφυξία που αντιμετωπίζει το εθνικό επιχειρηματικό σύστημα.

Πλέον επικρατεί αυξημένος φόβος αποτυχίας, ο οποίος αποτελεί ανατρεπτικό παράγοντα για το ξεκίνημα μιας νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας. Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα που ακολουθεί εφτά στους δέκα Έλληνες το 2014, στην ετήσια έρευνα του GEM, δήλωσαν ότι διακατέχονται από τον φόβο της αποτυχίας. Όπως χαρακτηριστικά τονίζεται στην έκθεση του IOBE (2/2016), «είναι αξιοσημείωτο πως η Ελλάδα αναδεικνύεται σε παγκόσμιο πρωταθλητή στον συγκεκριμένο δείκτη σχεδόν καθ' όλη την προηγούμενη δεκαετία, την περίοδο δηλαδή της ελληνικής συμμετοχής στο GEM».

Διάγραμμα 11: Φόβος αποτυχίας στην Επιχειρηματικότητα (% πληθυσμού)

Πηγή: IOBE, 2/2016

Από το διάγραμμα προκύπτει ότι και προ κρίσης υπήρχαν αυξημένα ποσοστά φόβου επιχειρηματικής αποτυχίας, επομένως οι Έλληνες χαρακτηρίζονται διαχρονικά από ένα υψηλό φόβο αποτυχίας ως προς την επιχειρηματική τους δραστηριοποίηση, όμως η οικονομική κρίση συνέβαλε στην μεγέθυνση αυτού του φαινομένου, δεδομένου ότι ενισχύθηκε η δυσκολία επιχειρηματικής ενεργοποίησης.

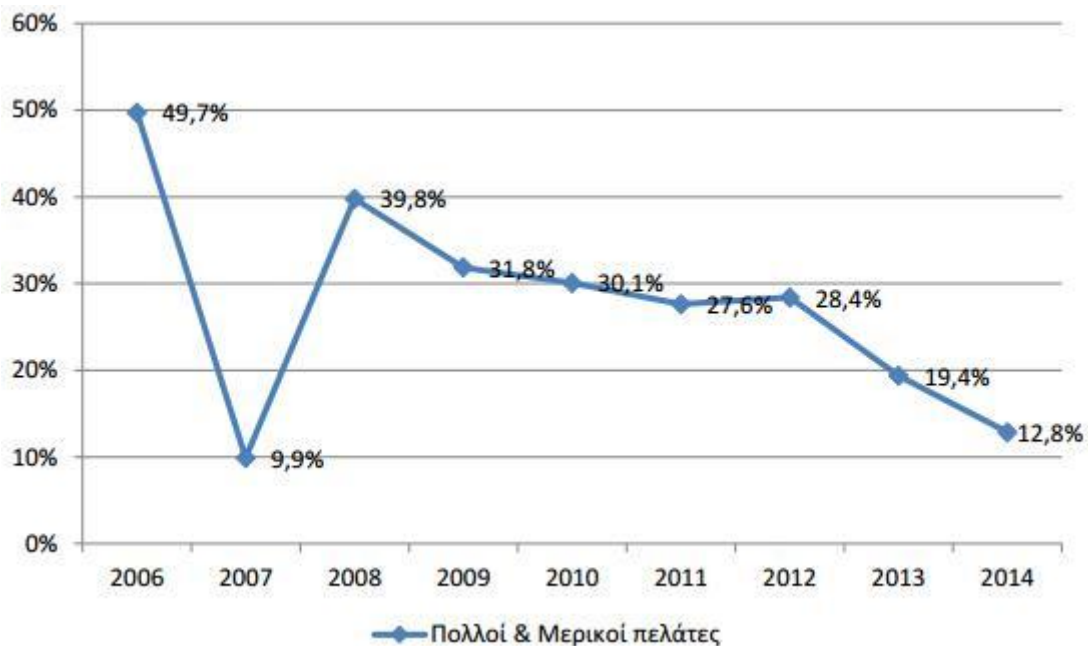
Με στόχο την κάλυψη όλου του εύρους του συνόλου του επιχειρηματικού συστήματος το GEM πέρα από την επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων, ερευνάει και μελετάει την «καθιερωμένη επιχειρηματικότητα». Σύμφωνα με το IOBE (2/2016), «στην κατηγορία των καθιερωμένων επιχειρηματιών κατατάσσονται τα άτομα τα οποία, από την έρευνα πεδίου, προκύπτει ότι είναι ιδιοκτήτες και διοικούν μια επιχείρηση που έχει υπερβεί την ηλικία των 3,5 ετών, η οποία θεωρείται έτσι ως «καθιερωμένη επιχείρηση». Με την συμπερίληψη αυτής της κατηγορίας επιχειρηματιών, το ερευνητικό πρόγραμμα του GEM έχει πλέον τη δυνατότητα να προσεγγίζει ολόκληρο τον πληθυσμό που δραστηριοποιείται επιχειρηματικά, συμπεριλαμβανομένου μάλιστα εκείνου του μέρους που είναι φορέας πολύτιμης επιχειρηματικής εμπειρίας».

Η Ελλάδα διαθέτει από τους μεγαλύτερους δείκτες καθιερωμένης επιχειρηματικότητας μεταξύ των χωρών καινοτομίας, και αρκετές χρονιές από την έναρξη συμμετοχής της χώρας στο πρόγραμμα του GEM, η Ελλάδα καταγράφει το μεγαλύτερο ποσοστό του δείκτη καθιερωμένης επιχειρηματικότητας. Αυτό βέβαια αποτελεί και ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της πραγματικής δομής της ελληνικής οικονομίας, η οποία ως επί το πλείστον αποτελείται από μικρές και οικογενειακές επιχειρήσεις.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας, ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που σχετίζεται με την επιχειρηματικότητα και συμβάλει καθοριστικά στην απόκτηση συγκριτικού πλεονεκτήματος για μια επιχείρηση είναι η καινοτομία. Η έρευνα του GEM προσεγγίζει το ζήτημα της καινοτομικότητας ρωτώντας απευθείας τους επιχειρηματίες κατά πόσον το προϊόν ή η υπηρεσία που προσφέρουν θεωρείται νέο από όλους, κάποιους ή από κανέναν πελάτη τους. Στο επόμενο διάγραμμα παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη της καινοτομικότητας των Ελλήνων καθιερωμένων επιχειρηματιών. Από το 2006 έως και το 2014 καταγράφεται το άθροισμα των ποσοστών εκείνων που απάντησαν στην έρευνα του GEM, ότι όλοι οι πελάτες τους θεωρούν το προϊόν/ υπηρεσία ως νέο, και εκείνων που απάντησαν ότι αυτό ισχύει μόνο για κάποιους πελάτες.

Διαπιστώνεται ότι υπάρχει ραγδαία πτώση του δείκτη από το 2008 και μετά, δηλαδή μετά το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης. Το 2008 το ποσοστό ήταν 39,8% ενώ το 2014 φτάνει μόλις στο 12,8%, γεγονός που σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σοβαρές επιδόσεις σε καινοτομία. Το γεγονός αυτό αποκαλύπτει μια πλευρά των επιπτώσεων της κρίσης στην ελληνική οικονομία. Έτσι αποδεικνύεται ότι παρόλο που οι κρίσεις σε ορισμένες περιπτώσεις δημιουργεί επιχειρηματικές ευκαιρίες, στην περίπτωση των καθιερωμένων επιχειρήσεων τις στρέφει σε περισσότερο «συντηρητικές» κατευθύνσεις και σε αποφυγή εισαγωγής καινοτομιών.

Διάγραμμα 12: Διαχρονική Εξέλιξη Καινοτομικότητας Καθιερωμένων Επιχειρηματιών

Πηγή: IOBE, 2/2016

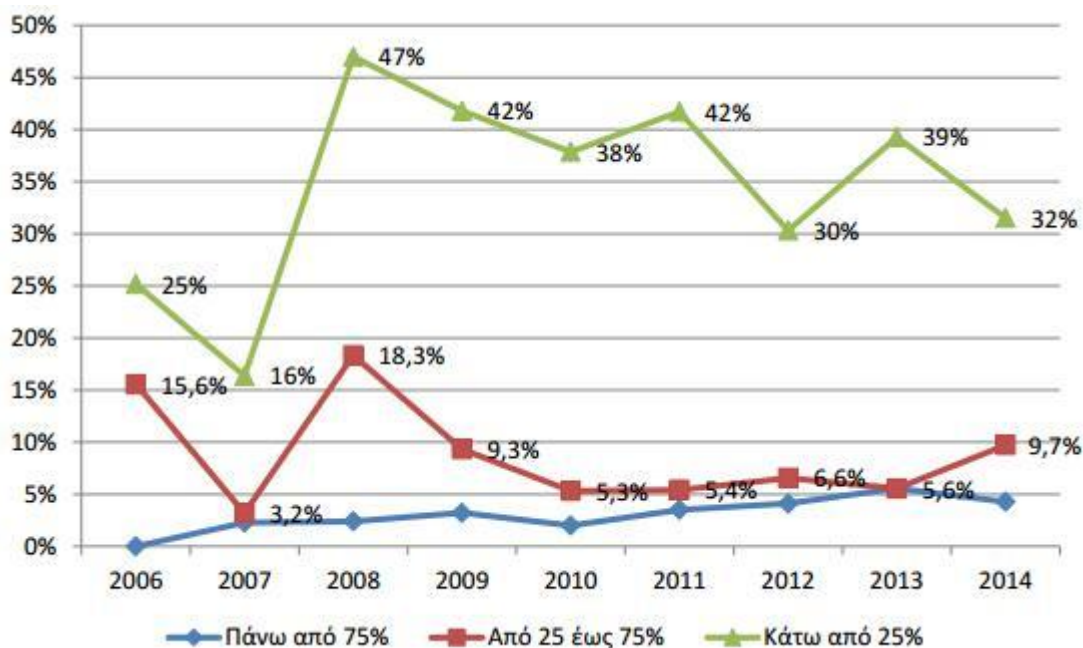
Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό των επιχειρήσεων που συνδέεται άμεσα με την οικονομία μιας χώρας είναι η εξωστρέφεια, η οποία αφορά το ποσοστό των πελατών της επιχείρησης που βρίσκονται στο εξωτερικό. Δεδομένου ότι το δείγμα της έρευνας του GEM περιλαμβάνει μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, λογικά όσο μεγαλύτερο το μέγεθος της οικονομίας τόσο ευκολότερο θα είναι για τις επιχειρήσεις να απευθυνθούν σε εγχώριους πελάτες, δεδομένου ότι δεν είναι απαραίτητο να στραφούν στην διεθνή αγορά. Αντιθέτως όσο μικρότερο είναι το μέγεθος μιας οικονομίας, τόσο περισσότερο θα πρέπει οι επιχειρήσεις να στραφούν σε αγορές που βρίσκονται εκτός των εθνικών τους συνόρων.

Βάσει του ερευνητικού προγράμματος του GEM, οι εξαγωγικές επιδόσεις των καθιερωμένων επιχειρηματιών κάθε χώρας κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες (IOBE, 2/2016):

- εκείνους που δηλώνουν ότι απευθύνονται μόνο στην εγχώρια αγορά,
- εκείνους που έχουν 1-25% της πελατείας στο εξωτερικό,
- εκείνους με πελατεία 25-75% στο εξωτερικό και

- εκείνους που δηλώνουν ότι οι ξένοι πελάτες τους υπερβαίνουν το 75%.

Διάγραμμα 13: Διαχρονική εξέλιξη εξωστρέφειας καθιερωμένων επιχειρηματιών, Ελλάδα

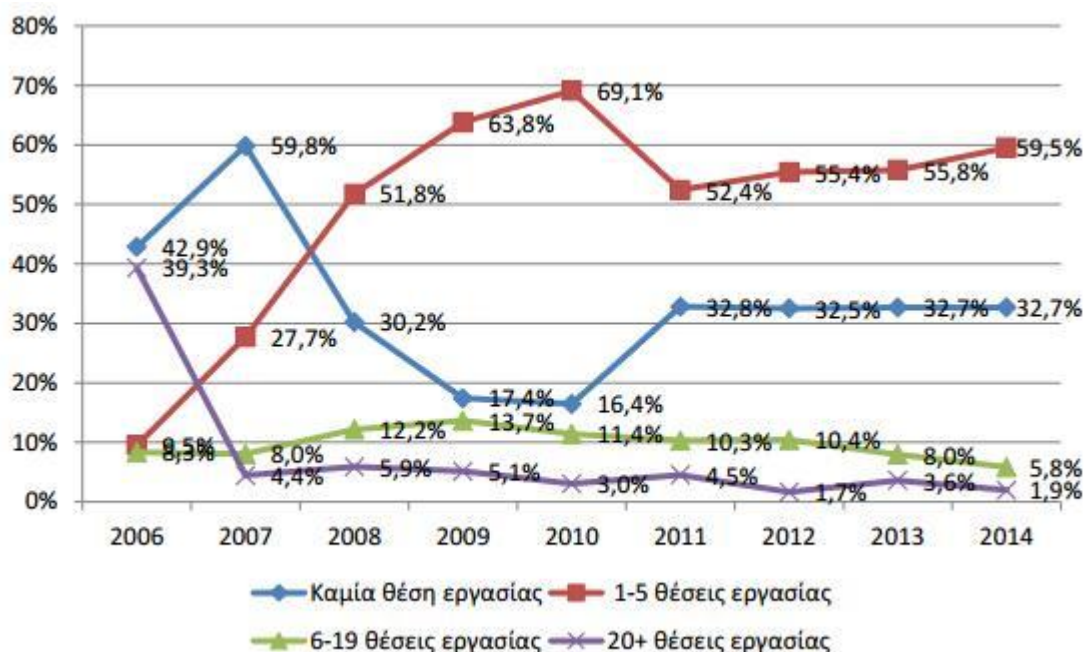
Πηγή: IOBE, 2/2016

Για την Ελλάδα όπως φαίνεται στο προηγούμενο διάγραμμα οι δείκτες που αφορούν την κατηγορία 25%- 75% εκτός χώρας και >75% εκτός χώρας, διαχρονικά παρουσιάζουν μια σταθερότητα και κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα. Όμως ο δείκτης της κατηγορίας 1%- 25% των πελατών στο εξωτερικό εμφανίζει μια σταθερή πτωτική τάση, από 47% που ήταν το 2008 στο 31,5% το 2014. Σύμφωνα με το IOBE (2/2016), «αυτό σημαίνει ότι ανέρχεται σταθερά ο δείκτης της 1ης κατηγορίας, των καθιερωμένων δηλαδή επιχειρηματιών που απευθύνονται αποκλειστικά στην εγχώρια αγορά».

Ακόμα ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της επιχειρηματικότητας που εξετάζει το ερευνητικό πρόγραμμα GEM, είναι η δημιουργία απασχόλησης. Στο επόμενο διάγραμμα παρουσιάζονται τέσσερα επίπεδα υφιστάμενης απασχόλησης στην Ελλάδα:

- α) ο καθιερωμένος επιχειρηματίας δεν απασχολεί κανέναν εργαζόμενο,
- β) έχει δημιουργήσει 1 – 5 θέσεις εργασίας,
- γ) έχει δημιουργήσει 6 – 19 θέσεις και
- δ) από 20 θέσεις και πάνω.

Διάγραμμα 14: Διαχρονική εξέλιξη της υφιστάμενης απασχόλησης

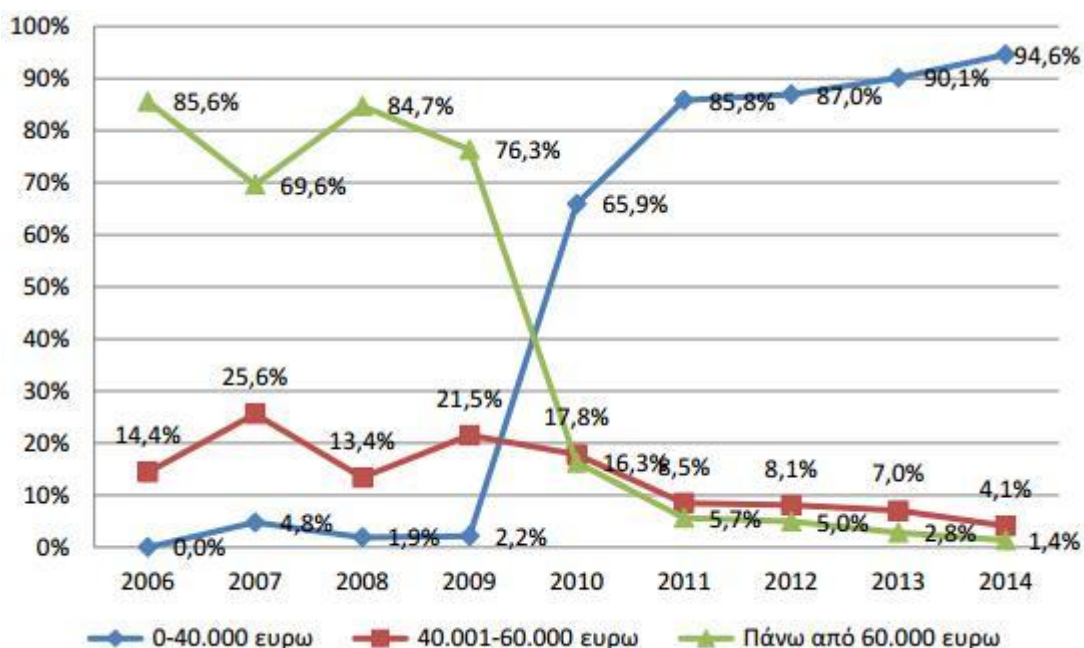

Πηγή: IOBE, 2/2016

Όπως έχει προαναφερθεί κυρίαρχο χαρακτηριστικό της ελληνικής οικονομίας είναι οι μικρές επιχειρήσεις, επομένως η εικόνα που παρουσιάζει το παραπάνω διάγραμμα δικαιολογείται. Το ποσοστό των επιχειρήσεων που απασχολούν 6-9 άτομα και περισσότερα από 20 άτομα, αθροιστικά για όλη την εξεταζόμενη χρονική κινούνται γύρω στο 10%. Αντιθέτως το ποσοστό των επιχειρηματιών που δεν προσφέρουν καμία θέση εργασίας μειώνεται με γρήγορο ρυθμό κατά την περίοδο 2007-2011, ενώ το ποσοστό εκείνων που απασχολούν 1-5 άτομα την ίδια χρονική περίοδο αυξάνεται. Λόγω κρίσης υπάρχει αντιστροφή των τάσεων και σύγκλιση των δύο ποσοστών, ενώ παράλληλα μετά το 2011 υπάρχει σταθερότητα. Όπως επισημαίνει στην έκθεση του το IOBE (2/2016), το τεράστιο πρόβλημα της ανεργίας

που αντιμετωπίζει η ελληνική κοινωνία εξηγείται από την πτώση του ποσοστού των καθιερωμένων επιχειρηματιών που προσφέρουν 1-5 θέσεις εργασίας και από την άνοδο του ποσοστού όσων δεν προσφέρουν καμία, σε συνδυασμό με την πτώση του ποσοστού των καθιερωμένων επιχειρηματιών στον πληθυσμό γενικά.

Διάγραμμα 15: Εξέλιξη της διάρθρωσης του ετήσιου οικογενειακού εισοδηματικού επιπέδου καθιερωμένων επιχειρηματιών, 2006-2014

Πηγή: IOBE, 2/2016

Το παραπάνω διάγραμμα πραγματικά απεικονίζει την επίδραση της κρίσης στα εισοδήματα των επιχειρήσεων. Αυτό που ουσιαστικά συνέβη από το 2009 και μετά, ήταν μια ανατροπή των εισοδηματικών κλιμακίων, δηλαδή ενώ μέχρι το 2009 πάνω από το 80% των καθιερωμένων επιχειρηματιών είχαν εισόδημα μεγαλύτερο των 60.000 ευρώ, το ποσοστό αυτό παρουσίασε ραγδαία πτώση μετά το 2010 και το 2014 έφτασε σε αμελητέα επίπεδα στο 1,4%. Πλέον κυριαρχούν με ποσοστό 95% , οι επιχειρηματίες που το εισόδημα τους δεν υπερβαίνει τα 20.000 ευρώ.

Από το 2011 μέχρι και σήμερα 179.389 επιχειρήσεις έκλεισαν, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου. Από τις οποίες η συντριπτική πλειοψηφία (139.688), είναι ατομικές επιχειρήσεις, ενώ ακολουθούν οι Ο.Ε. (23.446).

**Πίνακας 2: Η κατανομή των Διαγραφών Επιχειρήσεων ανά Νομική Μορφή,
2011-2016**

Νομική Μορφή	Πλήθος Διαγραφών
ΑΕ	2370
Αστική Εταιρία 784 Α.Κ.	163
ΑΤΟΜΙΚΗ	139688
ΕΕ	7708
ΕΠΕ	4570
Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού	4
ΙΚΕ	812
Κοινοπραξία	135
ΚΟΙΝΩΝΙΑ	351
ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΝ	96
ΟΕ	23446
Συνεταιρισμός	10
ΣυνΠΕ	36

Πηγή: Γ.Ε.ΜΗ., 2016

Ενώ από το 2011 έως και το 2016 συνολικά έχουν συσταθεί 196.477, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Γ.Ε.ΜΗ. (2016). Η πλειοψηφία (146.254) αφορά ατομικές επιχειρήσεις, ακολουθούν οι Ο.Ε. με 18.051 συστάσεις και στην τρίτη θέση βρίσκονται οι Ι.Κ.Ε. με 11.836.

**Πίνακας 3: Η κατανομή των Συστάσεων Επιχειρήσεων ανά Νομική Μορφή,
2011-2016**

Νομική Μορφή	Πλήθος Συστάσεων
ΑΕ	3823
Αστική Εταιρία 784 Α.Κ.	800
ΑΤΟΜΙΚΗ	146254
ΕΕ	8592
ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	8
ΕΠΕ	6320
Ευρωπαϊκή Εταιρία (SE)	1
Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού	1
ΙΚΕ	11836
Κοινοπραξία	337
ΚΟΙΝΩΝΙΑ	288
ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΝ	83
ΟΕ	18051
Συνεταιρισμός	39
ΣυνΠΕ	44

Πηγή: Γ.Ε.ΜΗ., 2016

Δεδομένου ότι η Ι.Κ.Ε. είναι ένας νέος εταιρικός θεσμός που ξεκίνησε το 2012, φαίνεται ότι συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον των νέων επιχειρηματικών προσπαθειών. Αυτό οφείλεται και στο γεγονός ότι το γραφειοκρατικό κόστος για την σύσταση μιας εταιρείας Ι.Κ.Ε. είναι τουλάχιστον κατά 25% φθηνότερο από μια Ε.Π.Ε. Για το πρώτο χρόνο η εξοικονόμηση υπολογίζεται σε 828,5 ευρώ ανά εταιρεία. Τα έξοδα σύστασης είναι κατά 230 ευρώ χαμηλότερα, η εξοικονόμηση από τη δημοσίευση οικονομικών καταστάσεων είναι 262,5 ευρώ και από τροποποιήσεις καταστατικού και άλλες πράξεις είναι 336 ευρώ (enikonomia, 29/2/2016).

4.3 Εμπειρικά Ευρήματα για τις Νέες Μορφές Επιχειρηματικής Οργάνωσης

Στην συνέχεια παρατίθενται εμπειρικά ευρήματα για τις νέες μορφές επιχειρηματικής οργάνωσης. Πρόκειται για εταιρείες οι οποίες έχουν συσταθεί μετά το 2010 με την μορφή Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας (Ι.Κ.Ε.), είτε με την μορφή της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης (Κοιν.Σ.Επ.). Όλα τα στοιχεία αντλήθηκαν από τις επίσημες ιστοσελίδες των εταιρειών, τις οποίες βάσει νόμου υποχρεούνται να τηρούν.

Εμπειρικά Ευρήματα Ι.Κ.Ε.

1. Εταιρεία ΛΥΚΑΣ Ι.Κ.Ε: η εταιρεία ΛΥΚΑΣ Ι.Κ.Ε. ιδρύθηκε στο Βαφειοχώρι Κιλκίς τον Απρίλιο του 1987. Αρχικά η εταιρεία παρήγαγε τυροκομικά προϊόντα. Η ζήτηση αυτών των προϊόντων από το καταναλωτικό κοινό ενθάρρυνε τους υπευθύνους τολμήσουν την παραγωγή και άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων. Σήμερα , έχοντας περάσει 19 χρόνια από την ίδρυση της εταιρείας , η ΛΥΚΑΣ Ι.Κ.Ε. έχει καταφέρει να κατέχει μία εξέχουσα θέση στον κλάδο. Συλλέγοντας γάλα από φάρμες της Κεντρικής Μακεδονίας που φτάνει στο σύγχρονο και άριστα εξοπλισμένο εργοστάσιο της σε μερικές ώρες , παράγει με φροντίδα και αγάπη γευστικά προϊόντα υψηλής ποιότητας.

Η συγκεκριμένη εταιρεία μετατράπηκε σε Ι.Κ.Ε. και ο πρώτος ισολογισμός της δημοσιεύθηκε το 2014. Σύμφωνα με τον δημοσιευμένο ισολογισμό του 2014 τα καθαρά κέρδη της χρήσης ήταν 493828,04€, το σύνολο καθαρών κερδών 931186,44€, ο φόρος εισοδήματος ήταν 204535,09, επομένως το υπόλοιπο κέρδος προς διάθεση ήταν 726651,35€.

2. Εταιρεία ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΛΜΟΣ & ΣΙΑ ΙΚΕ: η εν λόγω εταιρεία δραστηριοποιείται στον χώρο του τουρισμού και συγκεκριμένα πρόκειται για τουριστικό κατάλυμα με έδρα την λίμνη Πλαστήρα. Στην ιστοσελίδα της εταιρείας υπάρχει δημοσιευμένος ισολογισμός του 2013, σύμφωνα με τον οποίο οι πάγιες εγκαταστάσεις ήταν 87480,24 €, οι δαπάνες 430,08 €, οι δαπάνες εγγυητικής επιστολής 14835,00 € και ο ΦΠΑ Πιστωτικό υπόλοιπο 20219,45 €.
3. Εταιρεία ΜΕΛΙΟΝ ΙΚΕ: σύμφωνα με τα στοιχεία της επίσημης ιστοσελίδας, ως αντικείμενο αναφέρεται Ξενοδοχειακή- Εμπορική – Τουριστική Εταιρεία, επίσης αναφέρεται ότι ασχολείται με το εμπόριο μελιού και παραδοσιακών προϊόντων. Στην ιστοσελίδα είναι διαθέσιμοι ο ισολογισμός του 2013 και του 2014, σύμφωνα με τον οποίο οι ζημιές εις νέο/κέρδη προς διάθεση ήταν - 5.202,19€.
4. Το Ραδιόφωνο Δικτυωμένο ΙΚΕ: πρόκειται για ένα ραδιοφωνικό σταθμό ο οποίος εκπέμπει και μέσω διαδικτύου και ιδρύθηκε το 2013. Στην ιστοσελίδα

της εταιρείας υπάρχει ο δημοσιευμένος ισολογισμός του 2014 σύμφωνα με τον οποίο τα καθαρά αποτελέσματα (κέρδη) της χρήσης ήταν 7.946,29€, ο φόρος εισοδήματος ήταν 3.816,03€ και τα κέρδη προς διάθεση ήταν 4.130,26€.

5. Εταιρεία ABC KINITRON ΙΚΕ: δημιουργήθηκε από μια ομάδα Ελλήνων επιστημόνων και επιχειρηματιών με σκοπό την αξιοποίηση της πολύχρονης εμπειρίας τους στους χώρους της σχεδίασης, της παράγωγης, άλλα και της εμπορικής προώθησης προϊόντων υγείας και ομορφιάς υψηλής τεχνολογίας. Οι ιδρυτές της είναι τρεις Έλληνες που τους έδεσε ένα κοινό όραμα : Να συνδυάσουν τη σύγχρονη ελληνική επιχειρηματικότητα με την απaráμιλλη διαχρονική ελληνική σοφία και γνώση. Το όραμα κοινό, η εμπειρία όλων πολυετής και ο στόχος της ABC KINITRON να προσφέρει στην Ελληνική και Διεθνή αγορά δερμοκαλλυντικά , παραφαρμακευτικά είδη , ειδικά βιοσυμπληρώματα και τεχνολογίες αιχμής για την ανακούφιση δερματικών και ορθοπεδικών προβλημάτων στο χώρο της αισθητικής και της ορθοπεδικής και όχι μόνο.

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2012 και στην επίσημη ιστοσελίδα της είναι διαθέσιμοι οι ισολογισμοί του 2013, του 2014, καθώς επίσης και το πρακτικό της Γενικής Συνέλευσης για την έγκριση του ισολογισμού του 2015, σύμφωνα με το οποίο το τακτικό αποθεματικό ήταν 59.470,09 €, τα μερίσματα 777.777,78€, το υπόλοιπο κερδών εις νέο 362.774,63€ και το σύνολο 1.200.022,50€.

6. Εταιρεία ΓΑΛΕΡΑ ΙΚΕ: ως αντικείμενο της αναφέρεται «Υπηρεσίες που παρέχονται από καφετέρια», αλλά όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα Εκτός από την κύρια δραστηριότητα, η εταιρία έχει πολλές δευτερεύουσες δραστηριότητες και ανήκει στο χώρο της εστίασης. Ενδεικτικά μερικές από τις δευτερεύουσες δραστηριότητές της είναι οι εξής:

- Υπηρεσίες που παρέχονται από αναψυκτήριο.
- Υπηρεσίες παροχής γευμάτων και ποτών από κυλικείο.
- Υπηρεσίες που παρέχονται από εστιατόρια, που πωλούν μερίδες φαγητού σε πακέτα.

-
- Υπηρεσίες παροχής γευμάτων σε εστιατόρια αυτοεξυπηρέτησης (self-service).

Η εταιρεία ΙΚΕ ιδρύθηκε το 2013 και διατίθεται στην ιστοσελίδα της ο ισολογισμός του 2014, σύμφωνα με τον οποίο τα κέρδη προς διάθεση ήταν -10,106,46€.

7. Εταιρεία ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ: πρόκειται για εταιρεία ναυτικής πρακτόρευσης η οποία ιδρύθηκε το 2013 και βρίσκεται στην Βοιωτία. Στην ιστοσελίδα της υπάρχουν οι ισολογισμοί του 2014 και του 2015, σύμφωνα με τον οποίο τα κέρδη/ (ζημιές) προ φόρων ήταν 401,026€, ενώ μετά τους φόρους ήταν 262,794€.
8. Εταιρεία ΧΑΛΑΤΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ: η εταιρεία δραστηριοποιείται στο χώρο της εστίασης (γυράδικο), λειτουργεί από το 2007 ενώ η σύσταση της Μονοπρόσωπης ΙΚΕ έγινε το 2012, στην ιστοσελίδα είναι διαθέσιμοι οι ισολογισμοί του 2013 και 2014 σύμφωνα με τον οποίο τα καθαρά αποτελέσματα της χρήσεως ήταν 86.767,70€, η ζημιά της χρήσης του 2013 ήταν -133,652,81€.
9. Εταιρεία BRITISH MOTORS Μ.ΙΚΕ: πρόκειται για Μονοπρόσωπη ΙΚΕ η οποία ιδρύθηκε το 2012, και ως αντικείμενο έχει το Service και τις επισκευές αυτοκινήτων . Η BRITISH MOTORS έχει σαν στόχο να προσφέρει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στους τομείς συντήρησης, τεχνικής εξυπηρέτησης και φανοποιείας των αυτοκινήτων JAGUAR και LAND ROVER. Στην ιστοσελίδα της εταιρείας υπάρχουν δημοσιευμένοι οι ισολογισμοί του 2013 και του 2014 σύμφωνα με τον οποίο τα καθαρά αποτελέσματα (ζημιές) χρήσεως ήταν 31.066,23, το υπόλοιπο αποτελεσμάτων (ζημιών) προηγούμενων χρήσεων ήταν 32.921,00€, και το σύνολο ήταν 63.987,23€.
10. Εταιρεία MAGIOPOULOS TRAVEL ΙΚΕ : πρόκειται για ταξιδιωτικό γραφείο που λειτουργεί από το 1976, αλλά μετατράπηκε σε ΙΚΕ το 2013. Στην ιστοσελίδα της εταιρείας υπάρχει ο ισολογισμός του 2014 σύμφωνα με τον οποίο τα καθαρά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές) χρήσεως προ φόρου ήταν -5.396,58€.

1. ΕΦΤΑ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.: έχει εικοσαετή διάρκεια και οι σκοποί του Συνεταιρισμού εξειδικεύονται στην άσκηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων, οι οποίες θα έχουν ως επίκεντρο άσκησης ιδίως την ευρύτερη περιοχή του Πειραιά, των περιχώρων αυτού και των νησιών του Αργοσαρωνικού, με ιδιαίτερη έμφαση στις περισσότερο υποβαθμισμένες γειτονιές του Πειραιά και των προαστίων του, όπου οι κοινωνικές, οικονομικές και εκπαιδευτικές ανισότητες εμφανίζονται οξύτερες :

α) η παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας με τη διοργάνωση ιδίως πολιτιστικών, εκπαιδευτικών και φιλανθρωπικών εκδηλώσεων,

β) η οργάνωση και η διεξαγωγή εκπαιδευτικών σεμιναρίων για την προώθηση της δια βίου μάθησης,

γ) η δημιουργία και λειτουργία δημοτικού ανοικτού πανεπιστημίου,

δ) η κατασκευή και στελέχωση εκπαιδευτικής μονάδος για την καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού, την καλλιέργεια κοινωνικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων, την εκμάθηση τεχνών, ξένων γλωσσών κ.λπ., η οποία θα μπορεί να προβαίνει σε πάσης φύσεως συνοδευτικές υποστηρικτικές ενέργειες, όπως π.χ. στην οργάνωση και λειτουργία γραφείου ευρέσεως εργασίας, για την προώθηση της εκπαίδευσης και της απασχόλησης

ε) η ανάπτυξη, διοίκηση και εκμετάλλευση θεραπευτικών κέντρων,

στ) η ανάληψη και εκπόνηση προγραμμάτων που έχουν να κάνουν με την υγεία (π.χ. ευεξία, παχυσαρκία κλπ),

ζ) η ανάληψη και εκπόνηση προγραμμάτων που επεξεργάζονται και λειτουργούν σχολικές επιτροπές,

η) η ανάληψη και εκπόνηση προγραμμάτων που υλοποιούν αθλητικά σωματεία,

θ) η ανάληψη και εκπόνηση προγραμμάτων που αφορούν Παιδικούς σταθμούς,

ι) η με οποιαδήποτε μορφή παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα,

-
- ια) η ανάληψη και εκπόνηση προγραμμάτων που αφορούν την τοπική αυτοδιοίκηση σε οιαδήποτε μορφή (Α΄ & Β΄ βαθμού, Δήμοι, Περιφέρειες)
2. Συν+πραξις Μεσογαίας ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.: σκοπός του Συνεταιρισμού είναι η παραγωγή προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, παροχές κοινής ωφέλειας, αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α.) που προάγουν το τοπικό και συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης. Συγκεκριμένα οι σκοποί του Συνεταιρισμού εξειδικεύονται στην άσκηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων:
- α) Παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία χονδρική και λιανική προϊόντων πρωτογενούς αγροτικού και κτηνοτροφικού τομέα.
 - β) Τυποποίηση, μεταποίηση και εμπορία χονδρική και λιανική προϊόντων πρωτογενούς τομέα και προϊόντων δευτερογενούς παραγωγής, καθώς και έκδοση και εμπορία έργων πνευματικού περιεχομένου και γενικότερα οποιεσδήποτε δραστηριότητες αποφασιστούν από τη Γενική Συνέλευση.
 - γ) Διάθεση χώρου πώλησης προϊόντων πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα, με έμφαση την τοπική παραγωγή.
 - δ) Διοργάνωση εκπαιδευτικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων.
 - ε) Δομή συλλογής ανακυκλούμενων απορριμμάτων και κομποστοποίησης οργανικών απορριμμάτων καθώς και εμπορίας τους.
 - στ) Δημιουργία και οργάνωση χώρων συνεύρεσης, εστίασης και ψυχαγωγίας των μελών, αλλά και για ευρύτερη εμπορική εκμετάλλευση αυτών.
 - ζ) Εισαγωγές – εξαγωγές εμπορευμάτων και προϊόντων.
3. ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. Ελλάδα Παντού: είναι η παραγωγή προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, παροχές κοινής ωφέλειας, αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α.) που προάγουν το συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την

ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης. Συγκεκριμένα οι σκοποί του Συνεταιρισμού εξειδικεύονται στην άσκηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

- α) Ανάπτυξη διαδικτυακών εφαρμογών
- β) Φιλοξενία και κατασκευή ιστοχώρων
- γ) Πολιτιστικές εκδηλώσεις και οργάνωση συνεδρίων
- δ) Παροχή υπηρεσιών εφαρμογών πληροφορικής

4. ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. Αίγινας «Χελώνα»: οι σκοποί του Συνεταιρισμού εξειδικεύονται στην άσκηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

- Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού Κέντρου Διαχωρισμού Ανακυκλώσιμων Υλικών, [ΚΔΑΥ] με συλλογή και μεταφορά μη επικίνδυνων αποβλήτων (δημοτικά οικιακά απόβλητα, συσκευασίες και παρόμοια απόβλητα από εμπορικές δραστηριότητες, βιοτεχνίες, σχολεία, ιδρύματα κ.α. υλικά από κατασκευές και κατεδαφίσεις (πέτρες , μπάζα κλπ)) χωριστά διαχωρισμένα στην πηγή από τους πολίτες και δευτερογενής διαχωρισμός, συλλεγόντων μερών (χαρτιά και χαρτόνια, πλαστικά, μέταλλα, έλαια, ηλ. συσκευές, έπιπλα, ρούχα κλπ) Ολιστική Επανάχρηση, Αξιοποίηση και διαχείριση όλων των ρευμάτων απορριμμάτων (χαρτί, πλαστικό γυαλί, αλουμίνιο, κλπ)
- Διαχείριση Βιομάζας για παραγωγή Βιοαερίου και εδαφοβελτιωτικού (κομπόστ), καθώς παραγωγή Βιοντήζελ
- Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού Κέντρου Προώθησης τοπικών προϊόντων. Διάθεση και Εμπορία αυτών και τυποποιημένων ή μη, συνεταιριστικών βιολογικών προϊόντων (νωπά φρούτα – λαχανικά κλπ)
- Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού Ιατρείου
- Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού Κέντρου Πληροφόρησης και εξυπηρέτησης Πολιτών (με ταχυμεταφορές , λήψης παραγγελιών και λοιπών Δράσεων).
- Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού Κέντρου Παιδείας με Οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε σχετικά θέματα σε συνεργασία με ειδικευμένους φορείς

-
- Συμμετοχή σε δίκτυα συνεργασίας με αντίστοιχους φορείς στην Ελλάδα και Ευρώπη για την υλοποίηση κοινών δράσεων
 - Συμμετοχή ή συνεργασία με πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα με στόχο την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων για την προώθηση καινοτόμων λύσεων
 - Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού Κέντρου Προώθησης πολιτιστικού και τουριστικού προϊόντος, Διοργάνωσης εκδηλώσεων, εκθέσεων, παρουσιάσεων, παραστάσεων και πολιτιστικού πολυχώρου.
 - Δημιουργία και διαχείριση ενημερωτικής ιστοσελίδας, ιντερνετικής τηλεόρασης και ιντερνετικού ραδιοφώνου,
 - Έκδοση εφημερίδας, εκδοτικές υπηρεσίες, έκδοση έντυπων και Οργάνωση, Προώθηση και διατήρηση παραδοσιακών πολιτιστικών και άλλων δραστηριοτήτων.
 - Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού παραδοσιακού καφενείου και τοπικής κουζίνας
 - Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού Συνεργείου για τεχνικές Υπηρεσίες, και Συμβουλές.
 - Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού Κέντρου Έρευνας, Μαθητείας και παραγωγής ενέργειας από διάφορες ήπιες μορφές, όπως ηλιακής, αιολικής γεωθερμίας κλπ.
 - Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού Κέντρου Προβολής ανάπτυξης και διάδοσης του τοπικού τουρισμού του νησιού και προώθησης τουριστικών υπηρεσιών και καταλυμάτων
 - Διενέργεια Οικο-τουριστικών περιηγήσεων και Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού τουριστικού γραφείου.
 - Συνεταιριστική εκμετάλλευση ακτοπλοϊκής γραμμής.
 - Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού Κέντρου διαχείρισης μεταφορικού έργου (όπως μεταφορά νερού κλπ)
 - Δημιουργία Κοινωνικού συνεταιριστικού Παντοπωλείου, ΒιοΑγρόκηπου και Κέντρου Εκμετάλλευση γεωργικών εκτάσεων, για την παραγωγή αγαθών προς κατανάλωση όπως και παραγωγή

μεταποίηση, συσκευασία, διάθεση και εμπορία Αρωματικών
Φαρμακευτικών και άλλων φυτών και άλλων παραγομένων.

5. ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. «ΚΑΛΛΟΝΗ – ΚΕΛΛΙΑ»: οι σκοποί του Συνεταιρισμού
εξειδικεύονται στην άσκηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

α) ανακύκλωση διατήρηση απορριμμάτων (χαρτί, πλαστικό γυαλί, αλουμίνιο,
κλπ)

β) διαχείριση βιομάζας για παραγωγή εδαφοβελτιωτικού (κομπόστ) και
τηγανέλαιων για παραγωγή βιοντήζελ.

γ) ίδρυση μονάδων παραγωγής ενέργειας σε διάφορες μορφές αιολική –
γεωθερμία – ηλιακή (φωτοβολταϊκά – ανεμογεννήτριες κλπ)

δ) προώθηση τοπικών προϊόντων & αγαθών, τυποποιημένα συνεταιριστικά
προϊόντα (νωπά φρούτα – λαχανικά κλπ)

ε) οργάνωση δράσεων ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας στα
παραπάνω θέματα

στ) οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε σχετικά θέματα σε
συνεργασία με ειδικευμένους φορείς

ζ) συμμετοχή σε δίκτυα συνεργασίας με αντίστοιχους φορείς στην Ελλάδα και
Ευρώπη για την υλοποίηση κοινών δράσεων

η) συμμετοχή ή συνεργασία με πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα με
στόχο την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων για την προώθηση
καινοτόμων λύσεων

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ύφεση στην οποία έχει εισέλθει τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα, έχει προκαλέσει δραματικές επιπτώσεις τόσο στην οικονομία όσο και στην επιχειρηματικότητα η οποία αποτελεί και ένα από τα βασικά της στηρίγματα. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης παρά τις όποιες προβλέψεις αδυνατεί να συμβαδίσει με τους στόχους που έχουν τεθεί, η πλειοψηφία των νοικοκυριών μετά βίας μπορούν να ανταπεξέλθουν στις νέες συνθήκες, ενώ η ανεργία από το 2008 και μετά παρουσίασε ραγδαία αύξηση. Πολλές επιχειρήσεις αδυνατώντας να προσαρμοστούν και να επιβιώσουν λόγω κρίσης, έβαλαν λουκέτο.

Μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους για την οικονομική ανάπτυξη είναι η επιχειρηματικότητα. Όμως δεδομένου του θεσμικού πλαισίου και της γραφειοκρατίας που απαιτούνταν λίγα χρόνια πριν για το άνοιγμα μιας νέας επιχείρησης, πολλοί δίσταζαν να προβούν σε μια τέτοια κίνηση.

Το 2011 θεσπίστηκε η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.), πρόκειται για ένα αστικό συνεταιρισμό κοινωνικού σκοπού, με περιορισμένη ευθύνη των μελών του, που όμως διαθέτει εμπορική ιδιότητα. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να είναι είτε φυσικά πρόσωπα είτε φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα. Ενώ το 2012 θεσπίστηκε ένα νέο είδος εταιρικής μορφής η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.), για την οποία δεν απαιτείται η ύπαρξη αρχικού κεφαλαίου, και η σύσταση της πραγματοποιείται από την Υπηρεσία μιας Στάσης. Έως τώρα συνολικά έχουν συσταθεί 11.836 Ι.Κ.Ε., με το Υπουργείο Ανάπτυξης να χαρακτηρίζει επιτυχή τον θεσμό της Ι.Κ.Ε.

Κύριος στόχος της θέσπισης των νέων εταιρικών μορφών είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, η οποία αποτελεί την μηχανή για την ανάπτυξη της οικονομίας, αλλά και της κοινωνίας, δεδομένου ότι αξιοποιεί τους πόρους μιας χώρας, απασχολεί τους ανέργους, εξασφαλίζει κέρδη για τον επιχειρηματία και έσοδα για το κράτος, από τους φόρους που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις.

Στην Ελλάδα εντός των πλαισίων προώθησης της επιχειρηματικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης, μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος

«Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία 2014-2020», προκηρύσσονται δράσης για την σύσταση νέων επιχειρήσεων, οι οποίες σε μερικές περιπτώσεις προσφέρουν έως και 100% Δημόσια χρηματοδότηση. Παρ' όλα αυτά λόγω της οικονομικής κρίσης επικρατεί αυξημένος φόβος αποτυχίας, ο οποίος αποτελεί ανατρεπτικό παράγοντα για το ξεκίνημα μιας νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Εφτά στους δέκα Έλληνες το 2014 δήλωσαν ότι φοβούνται την αποτυχία μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας. Γενικά βάσει μελετών, διαχρονικά οι Έλληνες χαρακτηρίζονται από ένα υψηλό φόβο αποτυχίας ως προς την επιχειρηματική τους δραστηριοποίηση, όμως η οικονομική κρίση συνέβαλε στην μεγέθυνση αυτού του φαινομένου, δεδομένου ότι ενισχύθηκε η δυσκολία επιχειρηματικής ενεργοποίησης, παρά τις προσπάθειες που έγιναν από το κράτος μέσω της θέσπισης των νέων εταιρικών μορφών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία

1. ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ, 2016, "Η Εταιρία"
<http://www.stnikolaos.com/>
2. Αλεξίδης Φ., 2014, "Νεανική Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία στην Ελλάδα", Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15947/3/AlexidisPhilipposMsc2014.pdf>
3. ABC KINITRON ΙΚΕ, 2016, "Εταιρία"
<http://www.abckinitron.gr/el/company>
4. BRITISH MOTORS Μ.ΙΚΕ, 2016, "Ισολογισμοί Εταιρείας"
http://www.british-motors.gr/?page_id=1787
5. Γαλέρα ΙΚΕ, 2016, "Προφίλ Εταιρίας"
<http://www.galeraike.esologismoi.gr/>
6. Γκαγκάτσιος Ι., 2008, "Καινοτομία- Επιχειρηματικότητα- Επιχειρήσεις", Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων
<http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/3094/900.pdf>
7. Γενικό Εμπορικό Μητρώο, 2016, "Αριθμός διαγραφών στη Βάση Δεδομένων ανά τύπο εταιρίας"
http://www.businessportal.gr/search_2.php
8. Γενικό Εμπορικό Μητρώο, 2016, "Αριθμός συστάσεων στη Βάση Δεδομένων ανά τύπο εταιρίας"
http://www.businessportal.gr/search_1.php
9. Εγκύκλιος Κ2-4113, 8/6/2012, "ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ"
<http://www.businessportal.gr/pdf/k2-4113.pdf>
10. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2004, "Η στρατηγική της Λισσαβόνας: μια πιο ανταγωνιστική Ευρώπη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας"
<http://www.europarl.europa.eu/highlights/el/1001.html>
11. Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 21/1/2003, "Πράσινη Βίβλος για την Επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη"
http://www.epiheirimatikotita.gr/nea/prasini_vivlos.pdf
12. Επιδότησεις ΕΣΠΑ, 17/2/2016, "Προκήρυξη τεσσάρων προγραμμάτων του νέου ΕΣΠΑ"
<http://www.epidotiseisespa.gr/>
13. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 9/2/2011, "ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ: Από τις προκλήσεις στις ευκαιρίες: προς ένα κοινό πλαίσιο στρατηγικής για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ"

-
- http://www.opengov.gr/vpepth/wp-content/uploads/downloads/2011/06/com_2011_0048_csf_green_paper_el.pdf
14. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 25/3/2014, "Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινιάζει Πράσινη Βίβλο για την μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας "
http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-274_el.htm
 15. ΕΦΤΑ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ., 2016, "Καταστατικό"
<http://www.koinsep-efta.gr/2015-02-14-15-10-32/katastatiko.html>
 16. European Commission, 2015, "Eurobarometer"
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb83/eb83_fact_el_en.pdf
 17. Ζοπουνίδης Κ. & Ατσαλάκης Γ., 30/1/2016, "Άποψη: Επίδραση της επιχειρηματικότητας στην οικονομική ανάπτυξη", Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
<http://www.kathimerini.gr/847675/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/apoyh-epidrash-ths-epixeirhmatikothtas-sthn-oikonomikh-anapty3h>
 18. IOBE, 1/2013, " Η Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα 2011-2012: Η Εξέλιξη των Δεικτών της Επιχειρηματικότητας στη Διάρκεια της Κρίσης"
http://iobe.gr/docs/research/res_02_31012013rep_gr.pdf
 19. IOBE, 2/2014, "Η Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα 2012-2013: Ενδείξεις Ανάκαμψης της Μικρής Επιχειρηματικότητας;"
http://iobe.gr/docs/research/RES_02_26022014_REP_GR.pdf
 20. IOBE, 3/2015, "Η Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα 2013-14: Η Δυναμική της Νεανικής Επιχειρηματικότητας"
http://iobe.gr/docs/research/RES_02_01012015_REP_GR.pdf
 21. IOBE, 1/2016, "Η Ελληνική Οικονομία 4/15"
http://iobe.gr/docs/economy/ECO_Q4_15_REP_GR.pdf
 22. IOBE, 2/2016, "Επιχειρηματικότητα 2014-2015: Η Δυναμική του Επιχειρηματικού Συστήματος στην Ελλάδα της Κρίσης"
http://iobe.gr/docs/research/RES_02_18022016_REP_GR.pdf
 23. Ιστοσελίδα enikonomia, 29/2/2016, "Οι «εταίριες του ενός ευρώ» ΙΚΕ συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον των νέων επιχειρηματιών"
<http://www.enikonomia.gr/timeliness/51142,Oi-etairies-toy-enos-eyrw-IKE-sygkentrwnoyn-to-endiaferon-twn-newn-epixeirhmat.html>
 24. Κακούρης Α., 2016, "Καινοτομία- Επιχειρηματικότητα- Διοίκηση Επιχειρήσεων", Κέντρα Δια Βίου Μάθησης
<http://kdvm.gr/Media/Default/Pdf%20enotites/1.1.pdf>
 25. Κακούρης Α.,2010, "Εννοιολογικές προσεγγίσεις στην Επιχειρηματικότητα Καινοτομίας", Εκδόσεις Δίαυλος, Αθήνα

-
26. Κούκος Π., 5/10/2013, "Η επιχειρηματικότητα στην πράξη", Σύνδεσμος Εταιρειών Συμβούλων Μάνατζμεντ Ελλάδος
http://www.sesma.gr/fileadmin/docsnew/PKOUKOS_5_10_2013.pdf
 27. ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. Ελλάδα Παντού, 2016, "Καταστατικό"
<https://www.elladapantou.com/2015-09-21-13-53-23/%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C>
 28. ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. Αίγινας «Χελώνα», 2016, "Από το Καταστατικό μας"
<http://helona-aiginas.blogspot.gr/>
 29. ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. «ΚΑΛΛΟΝΗ – ΚΕΛΛΙΑ», 2016, "Καταστατικό"
<http://kalloni-tinos.gr/katastatiko/>
 30. Λιούκας Σπ., 2010, "Οι Ελληνικές επιχειρήσεις μετά την κρίση: Προοπτικές και στρατηγικές για διεθνή ανταγωνιστικότητα"
http://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/20-5_lioukas.pdf
 31. Λύκας, 2016, "Ιστορικό Εταιρείας"
<http://www.lykas.gr/index.php?ACTION=changelang&lang=greek&SCREEN=content&cid=1>
 32. ΜΕΛΙΟΝ ΙΚΕ, 2016, "Ανακοινώσεις- Οικονομικά Στοιχεία"
http://meliontrade.eu/?page_id=6
 33. Μιχιώτης Σ. & Οικονόμου Κ., 2006, "Η Έννοια και η Σημασία της Επιχειρηματικότητας Σήμερα", Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας
<http://www.tetras-consult.gr/resources/Resources/Papers%20in%20Greek/Entrepreneurship%20today.pdf>
 34. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΛΜΟΣ & ΣΙΑ ΙΚΕ, 2016, "Ισολογισμοί ΙΚΕ"
http://www.limni-plastira-suites.gr/silva1/index.php?option=com_content&task=view&id=46&Itemid=67
 35. Νόμος 3853/2010, "Απλοποίηση διαδικασιών σύστασης προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιριών και άλλες διατάξεις"
<http://www.businessportal.gr/pdf/3853.pdf>
 36. Νόμος 3842/2010, "Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις (Φόρος Ακίνητης Περιουσίας)"
<http://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/189>
 37. Νόμος 4019/2011, "Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και λοιπές διατάξεις"
http://www.dikseo.teimes.gr/myfiles/FEK_216_2011_N4019.pdf
 38. Νόμος 4072/2012, 2012, "Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – Νέα εταιρική μορφή – Σήματα – Μεσίτες Ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις"
http://gge.gov.gr/wp-content/uploads/2012/10/simata_n4072_12.pdf

-
39. Νόμος 4155/2013, "Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις"
<http://www.ekpaideutiki.gr/documents/law/106.pdf>
40. Ορφανίδου Τ., 5/10/2013, "Μορφές Επιχειρηματικότητας", Σύνδεσμος Εταιρειών Συμβούλων Μάνατζμεντ Ελλάδος
http://www.sesma.gr/fileadmin/docsnew/ORFANIDOU_5_10_2013.pdf
41. Παπαδοπούλου Ε., 4/10/2008, "Επιχειρηματικότητα και Οικονομική Ανάπτυξη: ένας προφανής σύνδεσμος;"
<https://mahitotekmirio.wordpress.com/2008/10/04/03-15/>
42. Πεπελάση Ι., 2016, "Θεωρία και Ιστορία. Επιχειρηματικότητα και Οικονομική Ανάπτυξη", Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
<http://delos.aueb.gr/opendelos/player?rid=6fd059ba>
43. Σαράφης Η., 2006, "Επιχειρηματικότητα", Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καβάλας
http://repository.edulll.gr/edulll/bitstream/10795/1307/22/1307_08.pdf
44. Συν+πραξις Μεσογαίας ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ., 2016, "Το Καταστατικό μας"
http://synpraxismpr.blogspot.gr/p/blog-page_5246.html
45. Τζάνας Δ., 5/10/2013, "Οι αγορές σήμερα", Σύνδεσμος Εταιρειών Συμβούλων Μάνατζμεντ Ελλάδος
http://www.sesma.gr/fileadmin/docsnew/TZANAS_5_10_2013.pdf
46. Το Ραδιόφωνο Δικτυωμένο ΙΚΕ, 2016, "Ισολογισμός 2014"
<http://www.toradiofono.gr/site/anagnosi/epikairotita/item/815-isologismos-2014-to-radiofono-diktyomeno-ike>
47. Φαρσαρώτας Ι. – Σπάτουλας Θ., 16/3/2015, " «Ξεκινώντας τη δική σου Επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων", Ιστοσελίδα SupportBusiness
<http://supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>
48. ΧΑΛΑΤΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ, 2016, "Οικονομικά Στοιχεία"
<http://xristosgyradiko.gr/%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%B1/>